

Setlementti Tampere

Vuosikertomus 2017

Sisällysluettelo

SETLEMENTTI TAMPERE RY	3
Toimintaa ohjaavat perusarvot	3
Setlementtiliike	3
Toiminnanjohtajan tervehdys	4
TOIMINNAN KEHYKSET	6
Rahoitus	6
Toimitilat	7
YHDISTYSTÄ RAKENTAMASSA	8
Hallitus	8
Henkilöstö	9
Vapaaehtoistoiminta	10
Kirje tuntemattomalle ja Tassukaverit	11
Asiakkaat ja yhteistyökumppanit	12
Kiitokset yhteistyökumppaneille	13
TYÖMUODOT	14
Hallinnolliset tukipalvelut ja myyntipalvelut	14
Kohdennetun tuen palvelut	15
DIDAR	16
Nollalinja	17
Omavoima	18
Perheväkivaltaklinikka	19
Rikosuhripäivystys	20
Tampereen Tyttöjen Talo	21
TUAS	22
Välitä!	23
Hankkeet	24
Kansalaistoiminta ja yhteisötyö	25
Naistari	26
NEO-OmaPolku	27
Mattila	28
Voimavirta	29
Wihreä Puu	30
HENKILÖSTÖ 2017	31

SETLEMENTTI TAMPERE RY

Vuonna 1994 perustettu Setlementti Tampere ry on osa 1880-luvulla Lontoossa alkunsa saanutta maailmanlaajuista setlementtiliikettä. Uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton yhdistys tekee työtään liikkeen perinteiden mukaisesti ihmisten parissa, holhoavaa ja ylhäältä ohjailevaa asennoitumista välttäen. Setlementti Tampere ry on Suomen Setlementtiliiton itsenäinen jäsenyhdistys.

Toimintaa ohjaavat perusarvot

- Rohkeus ja luottamus
- Paikallisuus ja yhteisöllisyys
- Yhdenvertaisuus ja oikeudenmukaisuus

Setlementtiliike

Ensimmäinen setlementti, Toynbee Hall, perustettiin vuonna 1884 Lontoossa. Alli Trygg Helenius toi tiedon toiminnasta Suomeen vuonna 1887. Suomalaisen setlementtiliikkeen uranuurtaja oli kuitenkin teologian tohtori (H.C.) Sigfrid Sirenus, joka vuonna 1918 perusti Teollisuusseurojen evankelioimisseuran toimimaan yhteiskuntaluokkien sekä kirkon ja työväenliikkeen välillä.

Nykyään setlementtejä on maassamme useita kymmeniä. Paikallissetlementtien verkosto kattaa laajasti koko Suomen. Setlementeissä tehtävä työ ulottuu laajasti yhteiskunnan eri osa-alueille.

Toiminnanjohtajan tervehdys

Rohkeasti ihmisen puolella

Näin kuuluu Setlementti Tampere ry:n ja Suomen Setlementtiliiton yhteinen slogan. Asiaa valmisteltaessa sen muotoilu herätti keskustelua ja tuotti positiivisessa hengessä annettuja kriittisiä kommentteja. Jos olemme ihmisen puolella, niin ketä vastaan sitten olemme? Kenelle/mille käänämme selkämme ajaessamme ihmisen asiaa? Omasta mielestäni kyseessä ei ole niinkään vastakkainasettelu, vaan lauseella halutaan korostaa nimenomaan rohkeaa työtettä ja kanssaihminen rinnalla kulkemista.

Rohkeutta on esimerkiksi tahto ilmaista näkemyksemme maailman menosta. Rohkeutta on myös tehdä työtä, joka muuten ei välttämättä tulisi tehdyksi. Otamme työllämme, sen sisällöillä ja saavutuksilla kantaa asioihin. Näytämme toiminnallamme mallia siitä, kuinka mielestämme ihmisten hyvää elämää edistetään. Tätä kautta olemme vuosien aikana saavuttaneet aseman, jossa kanssamme halutaan keskustella ja meitä myös kuunnellaan. Edelleen setlementtityöhön kuuluu rohkeus arvioida systeemiä, yhteiskuntaa, järjestelmää – mitä ilmaisua meitä kaikkia ympäröivästä todellisuudesta halutaankaan käyttää.

Muutamia muistiinpanorivejäni viime vuonna käydyistä keskusteluista:

Setlementti Tampere on helposti lähestyttävä.

Lupaamme, että silloin kun meidän kanssamme ollaan tekemisissä, ollaan kuin ihminen ihmiselle. Haastamme yksilöllisyyttä ja tekniikkaa korostavan yhteiskunnan tarjoamalla yhteisöllisiä ja inhimillisesti kestäviä ratkaisuja.

Yhdistyksemme on yhteisöllisten ratkaisujen kehittäjä ja tuottaja.

Sivistynyt kansalaistottelemattomuus.

Nämä rivit sisältävät tärkeitä setlementtityön perusajatuksia. Olemme aktiivisen kansalaisuuden, yhteisöllisyyden, kansalaisyhteiskunnan ja hyvinvointipalvelujen ennakkoluuloton kehittäjä. Tällä hetkellä yhteiskunnallisen keskustelun keskiössä on tietysti sote- ja maakuntauudistus. Samaan aikaan mielenkiintoisena tulevaisuuden näkymänä kurkistelen jo kolmannen ja neljännen sektorin toivottavasti alkavan yhteistyön suuntaan. Järjestäytymätön ja nopeasti toimiva, internet- ja somekanavia hyödyntävä kansalaisaktivismi – jota myös kaupunkilaisaktivismiksi kutsutaan – nostaa vahvasti päätään, ja tulevina vuosina se kiinnittyy takuulla yhä tärkeämmäksi osaksi yhteiskunnallista kehitystä. Näen setlementtityön asettuvan kiinnostavasti kolmannen ja neljännen sektorin väliin: kyllä, olemme organisoituneet yhdistykseksi ja työnantajaksi, ja kyllä, toimimme palveluntuottajana, mutta samaan aikaan tavoittelemme monia sellaisia asioita, joista myös neljännen sektorin toiminnassa puhutaan. Emme käänne selkäämme millekään sektorille tavoitellessamme ihmisten hyvinvointia. Olemme avoimia myös kansalaisaktivismille ja työskentelemme tarmokkaasti kansalaisyhteiskunnan puolesta.

Vuonna 2017 Setlementti Tampere ry:n yhteisö teki eri foorumeilla monia kauaskantoisia avauksia ja rohkeita päätöksiä. Saavutimme tärkeitä tavoitteita ja kosketimme tuhansien ihmisten elämää. Näitä avauksia ja päätöksiä on tehty yhdessä. Näen, kuinka olemme ansiokkaasti osoittaneet noudattavamme arvopohjaamme myös siinä, kuinka toimimme yhteisönä yhdistyksen sisällä. Hallituksen päätökset avasivat uusia polkuja, joiden ensi-metrejä parhaillaan kuljemme. Yksiköissä tehtiin merkittävää työtä, josta myös saatiin laajasti kiitosta ja tunnustusta. Osaamista ja voimia yhdistettiin, ja yhteistyön muotoja kehitettiin edelleen. Vuonna 2017 tehdyn vaikuttavan työn myötä nyt on hyvä jatkaa eteenpäin. Kiitos siitä kaikille!

Sami Wirkkula

toiminnanjohtaja

Setlementti Tampere ry

LÄNSI → **2017**
LIKKEELLE
 YHTEISKÄVELYTAPAHTUMA
 ti 9.5.2017

WIHREÄ PUU, RISTIMÄENKATU 35 (LIKESIIPPI):
 klo 9.00 KOKOONTUMINEN JA ALKUJUMPPA,
 JONKA JÄLKEEN LÄHTÖ LENKEILLE
 1. Lyhyempi lenkki TESOMAJÄRVEN YMPÄRISTÖÖN (n 1,5 km)
 2. Pidempi lenkki TESOMAN ALUEELLA (3-4 km)
 3. Riksapyröran kyydissä ajelua lähimaastossa.

LENKKI PÄÄTTYÄ ALOITUSPAIKKAAN
 OSALLISTUJILLE LENKIN JÄLKEEN TARJOLLA HIUKOPALAA.
 TAPAHTUMA PÄÄTTYÄ AIVOJUMPPAAN
 BINGON MERKEISSÄ.
 OTA KÄVELYSAUVAT HALUTESSASI MUKAAN!
 TAPAHTUMA ON MAKSUTON.
 TERVETULOA!

Tapahtumaa järjestämässä:
 Wihreä Puu, Kotipirtti ry, Harjun sik, Tesoma-seura ja Tampereen kaupunki.

TOIMINNAN KEHYKSET

Rahoitus

Setlementti Tampere ry tuotot ja muu varainhankinta olivat yhteensä 3,6 M euroa v. 2017. Rahoituksesta 50 % kertyi Veikkauksen (myöntäjänä STEA) avustuksista. Yhdistys sai vuonna 2017 STEA:n yleisavustusta yli 300 000 €. Tällä katettiin yleishyödyllisen toiminnan hallinnon kulut.

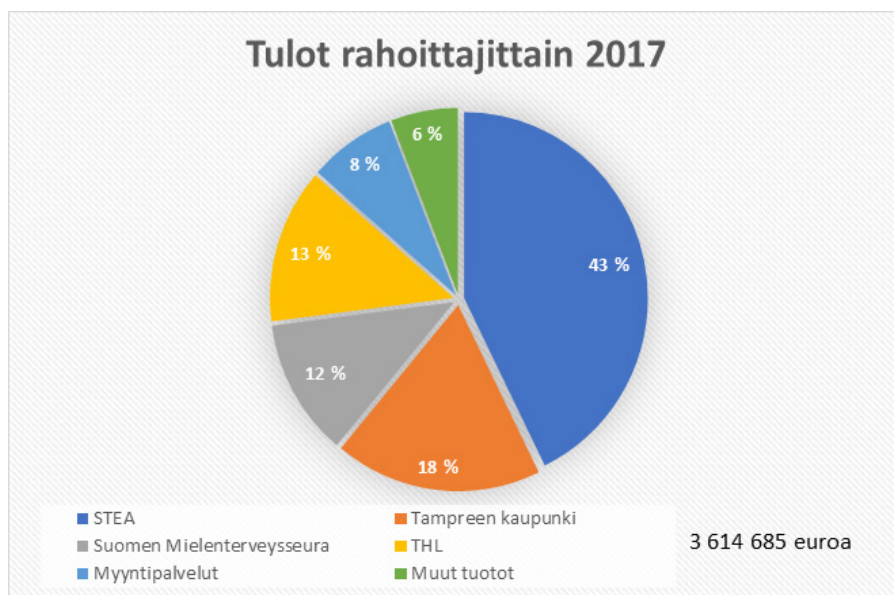
Palveluja myytiin yli 276 000 eurolla. Nuorten tuetun asumisen palvelua myytiin Tampereen kaupungille vanhan puitesopimuksen perusteella ja suorahankintana muutamiin muihin kuntiin. Tämä palvelu jouduttiin ajamaan alas 31.12.2017, jolloin viimeisetkin vanhat sopimukset päättyivät. Toiminnan alasajosta aiheutui yhdistykselle tappioita. Lisäksi myytiin mm. nuorten elämää ja osallisuutta tukevaa palvelua (NEO) Tampereen ulkopuolelle, neuvontapalvelua Maahanmuuttajapiste Mainioon, kuntouttavaa työ- ja ryhmätoimintaa ja pienimuotoisesti koulutusta, työnohjausta ja terapiapalveluja.

Tampereen kaupunki avusti Setlementti Tampere ry:n eri toimintoja edellisvuoden avustustason mukaisesti. Kaikkiaan Tampereen kaupungin avustuksia saatiin n. 660 000 euroa, joista valtaosa kohdentui kansalaistoimintaan, erityisesti NEO-Omapolku-toimintaan ja Wihreään Puuhun.

Loppuvuodesta 2016 aloittaneen Nollalinjan rahoittaja on Oikeusministeriö. Avustuksen, n. 486 000 €, ja toimintaa koordinoi Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL).

Muita julkisia avustuksia saatiin mm. Pispalan Rukoushuoneyhdistykseltä (Wihreä Puu ja Neo-Omapolku -toiminta) ja kahdelta Kanta-Hämeen kunnalta.

Rikosuhripäivystyksen eli RIKUn rahoitus, yli 428 000 euroa, näkyy Suomen Mielen-terveysseuran Setlementti Tampere ry:lle siirtämänä avustuksena (STEA ja OM). Setlementti Tampere ry:n muu rahoitus koostuu mm. lahjoituksista ja vuokratuloista. Yhdistyksellä oli rahankeräyslupa 1.10.2017 alkaen, mutta keräystuotot jäivät pieniksi.

Toimitilat

Vuoden lopulla kuusi Kohdennetun tuen palvelut -toimialaan kuuluvaa yksikköä sijaitsivat yhdistyksen omistamissa toimitiloissa Hatanpään valtatievarrella, Tampereen ydinkeskustan läheisyydessä. NEO-Omapolku, Voimavirta ja Omavoima sijaitsivat yhteisessä vuokratilassa Tullin yksikössä. Muut yksiköt toimivat omissa vuokratiloissaan. Osa yksiköistä sijaitsi Tampereen keskustan alueella (Hallinnolliset tukipalvelut, Tyttöjen Talo, Mattila ja Didar 30.6. asti), sekä osa eri puolilla Tamperettä; Tesomalla (Wihreä Puu), Hervannassa (Naistari) ja Takahuhdissa (NEO-Omapolku Ateljee). Lisäksi Rikosuhripäivystyksellä oli palvelupiste Hämeenlinnassa.

YHDISTYSTÄ RAKENTAMASSA

Yhdistyksen hallitus 2017

Risto Karttunen, puheenjohtaja
Irmeli Heiskanen, varapuheenjohtaja
Leena Jokipakka
Jari Juhola
Satu Laitinen
Simo Lahtinen
Irmeli Puolanne
Marjatta Tammisto
Hanna Untala, henkilöstön edustaja
Kirsi Günther, varajäsen
Juha Santala, varajäsen

Henkilöstö

Setlementti Tampere ry:ssä työskenteli vuoden mittaan yhteensä 75 osa- tai kokoaikaista työntekijää pysyvissä tai määräaikaisissa työsuhteissa. Lisäksi lyhyissä sijaisuuksissa tai palkkioperusteisesti ryhmänvetäjinä, työnohjaajina ym. vastaavissa tehtävissä toimi 32 henkilöä.

Työhyvinvointiin panostettiin mm. kattavalla työterveyshuollolla ja laajalla tapaturmavakuutuksella. Henkilöstö sai myös tyky-setelit. Yksiköillä oli omat kehittämispäivät ja lisäksi järjestettiin koko henkilöstölle yhteisiä tyky- ja kehittämispäiviä. Työnohjauksella ja lisä- ja täydennyskoulutuksella tuettiin osaamisen kehittämistä. Syksyllä pidettiin perinteinen Urmas-juhla.

Yhdistys tarjosi työ- tai harjoittelupaikan monelle pitkäaikaistyöttömälle, työkyvyltään rajoittuneelle ja opiskelijalle, jotka olivat hyvä voimavara yhdistyksen toiminnassa.

Vapaaehtoistoiminta

Yhdistyksessä toimi vuoden mittaan yhteensä 166 vapaaehtoista erilaisissa tehtävissä. Jotkut vapaaehtoisista toimivat useammassa yksikössä. Osa tehtävistä edellytti ammatillista osaamista tai toimintaan perehdyttävää koulutusta ja osaan toiminnasta voi vain tulla mukaan. Vapaaehtoisten nimikkeet olivat moninaisia: vertaisohjaaja, omakaveri, aktiivi, vapaaehtoinen. Vapaaehtoisille järjestettiin peruskoulutus, lisäkoulutusta, tarvittava tuki ml. työnohjaus tai työnohjauskelliset vertaisryhmät, purkukeskustelut ja virkistystoimintaa. Vapaaehtoistoimintaan osallistuvat henkilöt perehdytettiin toimimaan setlementtityön arvojen pohjalta. Vapaaehtoisille korvattiin toiminnasta aiheutuneet kulut ja he olivat tapaturmavakuutuksen piirissä. Toiminnasta sai halutessaan todistuksen.

Kansalaistoiminnan puolella merkittävä osa vapaaehtoistoimintaa oli aktiivista ja omaehtoista toimintaan osallistumista. Vapaaehtoistoiminnan ja yhteiseen toimintaan osallistumisen välinen raja on liukuva, eivätkä kaikki toimintaan sitoutuneet henkilöt edes miellä itseään vapaaehtoisiksi. Esimerkiksi Miesten kansalaistalo Mattilassa puhutaan aktiiveista vapaaehtoisten sijaan. He ovat miehiä, jotka antavat osaamistaan ja panostaan Mattilaan. Näin laskettuna Mattilan aktiiveja oli kaikkiaan 15.

Tullin toimipisteen NEO-OmaPolun toimintaan osallistui kaksi vapaaehtoista. Oma-voiman arjessa oli mukana 23 vapaaehtoistoimijaa: vertaisohjaajia, kokemusosaajia ja erilaisiin tehtäviin (esim. asiantuntijaluennointi) sovittuja vapaaehtoisia. Voimavirrassa vapaaehtoisia oli yhteensä 30, joista 27 omakaveria ja 3 muissa toiminnoissa mukana olevia. Kansalaistoiminta ja yhteisötyön toimialalla oli kaikkiaan 63 vapaaehtoista. Rikosuhripäivystyksen eli RIKU:n toiminnan perustana oli edelleen ammatillisesti ohjattu vapaaehtoistyö. Vapaaehtoiset toimivat mm. puhelinpäivystäjinä, tukihenkilöinä ja juristipäivystäjinä. Kaiken kaikkiaan RIKU:ssa toimi 48 koulutettua vapaaehtoista. Muissa Kohdennetun tuen -toimialan yksiköissä vapaaehtoisia oli lukumääräisesti vähemmän ja he työskentelivät ammattilaisten rinnalla rajatuissa tehtävissä esim. ryhmänvetäjinä. Kohdennetun tuen toimialalla oli yhteensä 103 vapaaehtoista.

Kirje tuntemattomalle ja Tassukaverit

Merkittävä osa yhdistyksen vapaaehtoistoimintaa on **Kirje tuntemattomalle** -toiminta, jossa vapaaehtoiset kirjoittavat ystävällisiä ja voimauttavia kirjeitä tuntemattomille ihmisille. Vuonna 2017 Setlementti Tampere ry toimi myös "postitoimistona" eli välitti vapaaehtoisten kirjeet vastaanottajille. Kirjeisiin liitettiin aina pieni tiedote, josta näkyi, että kirje on vapaaehtoisen kirjoittama ja osa yhdistyksen Kirje tuntemattomalle -toimintaa. Samalla varmistettiin, että kirje ei sisältänyt mitään uskonnollista tai poliittista sanomaa.

Yhdistys välitti vuoden 2017 aikana noin 898 vapaaehtoisten kirjoittamaa kirjetä, joiden tarkoituksena oli ilahduttaa ja rohkaista ihmisiä vaikeissa elämäntilanteissa. Jakelukanavina toimivat mm. Tampereen kaupungin kotihoito, Mielen-terveyskahvila ja Nuorisoneuvola. Vapaaehtoiset kirjoittivat kirjeitä yhdistyksen kirjepajoissa ja julkisissa tiloissa järjestetyissä pop up -kirjepajoissa. Toimintavuonna kirjepajoja järjestettiin lähes kuukausittain. Vakiintuneeksi käytännöksi on muodostunut yhteistyö Akateemisen kirjakaupan kanssa. Akateemisen kirjakaupan tiloissa järjestettiin kirjepaja Tapahtumien yönä. Kirjeitä ja kortteja tuli myös suoraan vapaaehtoisilta yhdistykselle. Toiminnasta uutisoitiin monissa yhteyksissä ja siitä kirjoitettiin artikkeli "Tovin arvo. Aikapankki hyvinvoinnin edistäjänä" -kirjaan. Toiminnassa oli mukana kertaluontoisesti noin 140 vapaaehtoista, joista valtaosa anonyymeina. Kirjepajoista ja kirjeiden lajittelusta vastasi kuusi toimintaan sitoutunutta vapaaehtoista yhdessä kansalaistoiminta ja yhteisötyön toimialajohtajan kanssa.

Tassukaverit, eläinavusteinen kaveritoiminta, on yhdistyksen v. 2016 käynnistettyä vapaaehtoistoimintaa. Tassukaverit-toiminnassa vapaaehtoiset eläimenohjaajat ilahduttavat eläintensä kanssa lapsia, nuoria ja lapsiperheitä. Kaveritapaamiset perustuvat yksilöllisiin kaverisuhteisiin, joiden tavoite ja kesto sovitaan yhdessä perheen, vapaaehtoisen ja yhdistyksen työntekijän kanssa. Ryhmämuotoisena toimintana Tassukaverit sisältää esim. ulkoilua ja liikuntaa ja kannustaa yhteisölliseen arkiliikuntaan. Vuonna 2017 järjestettiin toiminnan toinen Tassukaverit-kurssi. Toimintavuonna Tassukaverit-toiminnassa oli mukana 7 vapaaehtoista. He toimivat tassukavereina lapselle, nuorelle tai kaveria kaivanneelle vanhemmalle. Toimintaa koordinoi yhteisöotalo Wihreä Puu.

Asiakkaat ja yhteistyökumppanit

Setlementti Tampere ry:n työn piirissä oli tuhansia ihmisiä vuoden mittaan. Osa asiakkuuksista (mm. Kohdennetun tuen toimialan yksiköissä) on kirjattu yhdistyksen omaan, sosiaalialan järjestöille räätälöityyn asiakastietojärjestelmään. Suurin osa työn piirissä olevista ihmisistä osallistuu kuitenkin avoimeen toimintaan ja erilaisiin matalan kynnyksen palveluihin, joissa asiakkuuksia ei tilastoida tarkasti. Kansalaistalotyypissä toiminnassa asiakkuuksista kootaan tietoa lähinnä "tukkimiehen kirjanpidolla". Asiakkuuksia koskevat tiedot löytyvät vuosikertomuksesta kunkin yksikön toimintaa esittelevästä tekstistä.

Setlementtiliikkeen arvojen ytimessä on ihmisten tasavertaisuuden ja yhteisöllisyyden korostaminen. Setlementti Tampere ry:ssä ei haluta rakentaa ylimää räisiä raja-aitoja välille auttaja-asiakas ja työntekijä-työn kohde. Erityisesti Kansalaistoiminta-toimialalla puhutaan mieluummin toimijoista kuin asiakkaista. Toiminnassa mukana olevat lapset ja aikuiset ovat osallista tuottamassa toimintaa ja rakentamassa yhteisöllisyyttä, jossa kaikkien osallisten hyvinvointi kohenee.

Setlementti Tampere ry:ssä tehdään paljon myös vaikuttamistyötä ja asiakkaan määrittely on siinäkin suhteessa hankalaa. Sama toimija voidaan nähdä niin asiakkaana, toiminnan kohderyhmänä kuin yhteistyökumppaninakin. Tärkeitä yhteistyökumppaneita löytyy niin valtakunnallisista kuin paikallisista toimijoista.

Kiitokset yhteistyökumppaneille

AD/HD-liitto
Ahjolan kannatusyhdistys ry
Ahjolan settlementti
Aitoon koulutuskeskus
Amanda's Eye Oy
Arkkitehtuuritoimisto Olli Tapio
Asianajotoimisto Facta
ASPA
Autismi- ja aspergerliitto
Citizen Network
Elisa
Finnpark oy
Fordione
Hamk (Hämeen ammattikorkeakoulu)
Harjulan Settlementti ry
Harjun seurakunta
Hyvinvointialan liitto
Hämeen Ammattikorkeakoulu
Hämeen settlementti
Ihmisoikeusliitto
Inuti (Tukholma)
JAMK (Jyväskylän ammattikorkeakoulu)
Kalliolan Nuoret ry
Kalliolan Settlementti
Kehitysvammaisten palvelusäätiö
Kehitysvammaisten tuki ry
Kehitysvammaliitto
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo
Kettuki ry
Kiipula
Kotipirtti
Kriisikeskus Osviitta
Kulturfonden för Sverige och Finland
Kumppanuustalo Artteli
Kuuselan palvelukeskus
KVANK (Kehitysvamma-alan asumisen neuvottelukunta)
Käräjäoikeudet
LAPE Pippuri-hanke
Luovi
Lyhty Ry
Lähi-alueiden koulut ja oppilaitokset
Lähi-Tapiola Pirkanmaa
Läänintaiteilija Arttu Haapalainen
Mainio (Maahanmuuttajapalvelut)
Mannerheimin Lastensuojeluliitto
Maria Akatemia
Miessakit ry
MLL Harjun yhdistys
Muiden kuntien sosiaalitoimet
Nalkalan Palvelut
Nauha ry
NMKY
Nordplus
Oikeusaputoimistot
Original Sokos Hotel Ilves
Paikalliset kolmannen sektorin toimijat
Pelastakaa Lapset ry
Pihlajalinna
Pirkanmaan kuntien perheneuvolat

Pirkanmaan liitto
Pirkanmaan Seta ry
Pirkanmaan Somalit ry
Pirkanmaan Sovittelutoimisto
Pirkanmaan Syöpäyhdistys
Pispalan Rukoushuoneyhdistys
Poliisi
Poliisiammattikorkeakoulu
Pro-tukipiste
PSHP / TAYS
PwC
Ravintola Frans & Marie
Rikosseuraamuslaitos
Rikosuhripäivystys, Sisä-Suomi
Sastamalan seudun mielenterveysseura ry
Settlementti Vuolle ry
Settlementtiasunnot
Sexpo-säätiö
Silta-Valmennusyhdistys
Sisä-Suomen poliisilaitos
Sitra
Sosiaalipäivystys
STEA
Stiftelsen 7:nde Mars Fonden,
Suomen Mielenterveysseura ry
Suomen Punainen Risti
Suomen Settlementtiliitto
TAIKE (Taiteen edistämiskeskus)
Taiteen edistämiskeskus
Takk (Tampereen aikuiskoulutuskeskus)
Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampereen ensi- ja turvakoti
Tampereen kaupunki
Tampereen kaupunkilähetys
Tampereen kehitysvammaisten tuki
Tampereen NMKY
Tampereen seudun Osuuspankki
Tampereen seurakuntayhtymä
Tampereen Sosiaalipäivystys
Tampereen taiteilijaseura ry
Tampereen vuokra-asunnot
Tampereen VäkiValtaVerkosto
Tampereen yliopisto
Tampere-talo
Tesoman hyvinvointialianssi
Tesoman kaupunginosaseura
THL – Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Tourette- ja OCD-yhdistys
Tredu
Tukilinja
Tukinainen ry, Raiskauskriisikeskus Tukinainen
Turun kriisikeskus
TV-Glad, Tanska
Tytöjen Talojen verkosto
Valtakunnallinen kaveriverkosto,
Vastaanottokeskukset
Viirkorpi Oy
Vimmart
Vincit Oy

Hallintopalvelut

Setlementti Tampere ry:n hallintopalveluihin kuuluu taloushallinto, henkilöstöhallinto, ICT- ja järjestöpalvelut sekä toimitilojen siivous- ja ylläpitopalvelut. Yhdistyksen hallintopalvelujen tehtävä on tuottaa yhdistyksen sisäisiä palveluja kaikille yhdistyksen eri yksiköille ja työntekijöille. Hallintopalvelut -yksikön työntekijät tukevat, auttavat ja mahdollistavat omalla asiantuntemuksellaan yhdistyksen yksiköiden toimintaa. Lisäksi hallintopalvelut kokoaa yhdistyksen toiminnoista tietoa sekä toimittaa taloudellisia raportteja ja laskelmia yhdistyksen toimielimille ja sidosryhmille mm. toiminnanjohtajalle, hallitukselle ja tilintarkastajalle sekä rahoittajille.

Vuosi 2017 oli hallintopalvelujen ensimmäinen kokonainen toimintavuosi, sillä talouspäälikkö sai vastuulleen hallintopalvelujen työntekijöiden esimiestehtävät marraskuussa 2016. Varsinaisesti Hallintopalveluiden yksikkö perustettiin yhdistyksen organisaatiomuutoksen yhteydessä vuoden 2017 alussa. Loppuvuodesta, ohjaavan toimitilahuoltajan palkkaamisen jälkeen, toimitilatiimin työnjohtotehtävät siirtyivät pois talouspääliköltä. Talouspäälikkö on kuitenkin toiminut koko vuoden kaikkien yksikön työntekijöiden esimiehenä.

Vuoden aikana yksikkö laski palkkaa, palkkiota tai verottomia korvauksia kaikkiaan 143 henkilölle teke-mällä 1051 palkkalaskelmaa. Ostolaskuja käsiteltiin vuoden aikana 1930 kpl. Myyntilaskuja tai kulujen edelleen veloituksia tehtiin lähes 700 kpl. Kirjanpidossa kuluja ja tuottoja seurattiin kaikkiaan 38:lla eri kustannuspaikalla.

ICT-tukipyynnöitä ei tilastoitu vuonna 2017. Facebook-päivityksiä tai -jakoja tehtiin vuoden aikana 85 kpl. Lisäksi järjestösihteerin toimesta yhdistyksen ja yksiköiden kotisivuja ylläpidettiin jatkuvasti sekä tehtiin muuta toimintaa tukevaa graafista materiaalia.

Toimitilahuoltajat huolehtivat Hatanpään tilan, Tyttöjen Talon ja Didarin tilojen jatkuvasta siisteydestä. Tullin tilojen osalta työ painottui harvemmin tapahtuvaan perusteellisempaan siivoukseen. Toimisto-vahtimestari toimitti ostoksia, lähettitehtäviä sekä teki toimitiloihin liittyviä pieniä korjaustöitä.

Yksikössä työskenteli vuoden mittaan talouspäälikkö, järjestösihteerin, toimistovahtimestari, henkilös-tösihteerin, taloussihteerin, siistijän ja ohjaava toimitilahuoltaja. Osa työntekijöistä työskenteli osa-aikai- sessa työsuhteessa. Kokonaisresurssi oli noin 5 henkilötyövuotta. Vuoden 2017 aikana hallintopalvelui- den yksikössä ei ollut harjoittelijoita tai vapaaehtoisia.

Ensisijaisena tavoitteena oli sisäisten palvelujen toimiminen moitteetta. Tällaisessa tilanteessa työt tulevat ajallaan ja virheettömästi tehtyä. Tärkeää oli myös uuden yksikön toiminnan organisoituminen, moniammatillisen tiimin hitsautuminen yhtenäiseksi tiimiksi ja uusien toimintatapojen kehittäminen.

Vuoden 2017 tärkeimmät tulokset:

1. Yhdistyksen työntekijät, palkkiolaiset ja vapaaehtoiset saivat palkkansa, palkkionsa tai kulukorvauk- sensa.
2. Uusia sähköisiä työkaluja, kuten työajanseuranta sekä ICT-tuen tikettijärjestelmä, otettiin käyttöön.
3. Yksikön työntekijät ovat löytäneet tavan toimia yhdessä.

Vuoden kohokohta oli työyhteisöpäivän järjestäminen lokakuussa. Päivän järjestäminen tuolloin vielä täysin tyhjänä olleeseen, tulevaan Nalkalan setlementtitaloon, oli iso ponnistus tiimiltä. Päivän onnis- tuminen oli osoitus tiimin hyvästä yhteistyöstä

Kohdennetun tuen palvelut

Toimialan muodostivat 1.1.2017 alkaen entiset Vaikeat elämäntilanteet -toimialan yksiköt (DIDAR, Perheväkivaltaklinikka, Rikosuhripäivystys, TUAS ja Välitä!), Nollalinja (1.11.2016 alkaen), Omavoima ja Tyttöjen Talo. Toimialajohtajan vastuualueella oli lisäksi kaksi projektia ja erillisiä volyymiltaan pieniä myyntipalveluja. Toimialalla työskenteli 35 henkilöä, joiden työpanos oli yhteensä 30 henkilötyövuotta. Lisäresurssina oli 30 tuntipalkkaista tai palkkioperusteista tilapäistyöntekijää tai avustajaa. Toiminnassa oli mukana yli 103 vapaaehtoista ja kolme opiskelijaharjoittelijaa.

Toimialan kokonaistavoitteet toteutuivat osittain. Toimialalla jatkettiin kolmen yksikön yhdistämisen valmistelua: Perheväkivaltaklinikalla, Välitä! seksuaaliväkivaltatyön yksiköllä ja DIDARilla oli yhteinen yksikönjohtaja ja työmuodoilla oli omien tiimien lisäksi yhteistiimejä. TUAS:n ja Tyttöjen Talon johtajuus oli alkuvuoden aikana yhdistetty. Nollalinjaa nivottiin osaksi toimialaa. Toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten vuoksi uudet kumppanuudet ja verkosto- ja sidosryhmäyhteistyö oli välttämätöntä ja siihen panostettiin.

Vuosi oli toimialalle hyvin paineinen. Toimialan avustusrahoitteisia yksiköitä yhdisti lisääntynyt asiakastyön tarve, johon vastattiin rajallisten resurssien mukaisesti. Kohdennetun tuen palveluissa sairauslomien sijaisjärjestelyineen, käynnistyneet hankkeet, tuloksettomat rahoitushakemukset, YT-neuvottelut (TUAS) ja uuden toimitilan (Nalkalan settlementitalo) valmistelutyöt veivät aikaa ja energiaa yksiköiden työntekijöiltä, yksikönjohtajilta ja toimialajohtajalta. Uusien sähköisten järjestelmien käyttöönotto otti oman aikansa.

Dialogia toimialaa yhdistävistä tekijöistä ja toimialan kehittämistarpeista ei järjestetty erikseen, vaan sitä käytiin mm. osana settlementitalon valmistelua ja erilaisissa työryhmissä. Tärkeä osa toimintakulttuuria oli yhdessä tekeminen yli yksikkörajojen meneminen esim. koulutusten, ryhmien ja tapahtumien järjestämisessä.

Kirjaamisen, dokumentoinnin ja tilastoinnin käytäntöjen yhtenäistäminen yksiköiden erityistarpeet huomioiden ja uudistuvaan tietosuojalainsäädäntöön valmistautuminen jäi kesken. Toimintasuunnitelman mukaan tavoitteena oli toimialan laajentaminen ja palvelutuotannon kehittäminen. Ihan tähän ei päästy, mutta sen sijaan aloitettiin hankekumppanuus sote-uudistukseen liittyen Pippuri-hankkeessa (2017–2018) keväällä ja Hae apua lähisuhde- ja seksuaaliväkivaltaan -tiedotuskampanja (2017–2018, 10 kk) syksyllä.

Toimialan rahoitusrakenteessa jatkui vahva siirtymä täysin avustusrahoitteisen toiminnan suuntaan. Palvelujen myynti pieneni huomattavasti TUASin toiminnan supistuessa ja kutistui liki nollaan vuoden vaihteeseen mennessä. Samaan aikaan Nollalinja toi toimialalle lisää volyymia muodostaen henkilöstöltään ja avustussummaltaan yhdistyksen suurimman yksikön. Uudet käynnistyneet hankkeet olivat STM:n ja OM:n rahoittamia. Myyntipalveluissa ei onnistuttu saamaan uusia avauksia.

Kohdennetun tuen palvelut -toimialan tärkein perusta on osaava ja hyvinvoiva henkilöstö. Työhyvinvointiin kiinnitettiin huomiota ja kaikilla oli mahdollisuus oman osaamisen kehittämiseen, työnohjaukseen ja työtoimintaan. Työhyvinvointikyselyn tuloksia käsiteltiin kaikissa tiimeissä. Toimintasuunnitelmaan kirjattu traumainternaatti ei toteutunut. Yksikönjohtajien työn tukirakenne koostui mm. työnohjauksesta, koulutuksesta ja toimialajohtajan ja johdon tiimin antamasta tuesta. Kaksi yksikönjohtajaa aloitti järjestöjohtamisen JET-koulutuksen. Toimialan johdon tiimi kokoontui 9 kertaa.

Yksiköt saavuttivat tavoitteensa hyvin ja toimialalla oli valtavan hieno settlementityön meininki. Sosiaalialan asiantuntijapäiville osallistuttiin kolmesta yksiköstä kannustamaan Välitä! -yksikköä ja Mattilaa Hyvä käytäntö -kilpailussa. Kätkeyt äänet -toritapahtumassa Tammelan torilla oltiin yhtenä pääjärjestäjänä ja neljä yksikköä edustettuina vahvasti mukana. Syksyllä matkattiin yhteiskuljetuksella lähemmäs 20 työntekijän voimin Väkipalstafoorumille. Porukkahengessä lupasimme ottaa foorumin 2019 järjestelyistä kopin Tampereen Ensi- ja turvakotiyhdistyksen kanssa.

DIDAR kunniaväkivaltatyön tavoitteena on ehkäistä erilaisista kunniakäsityksistä syntyviä konflikteja ja estää niiden kärjistymisen väkivallaksi. DIDAR työskentelee niiden Suomessa asuvien maahanmuuttajayhteisöjen ja henkilöiden kanssa, jotka voivat kohdata kunniaan liittyviä haitallisia perinteitä. Kohderyhmänä ovat lisäksi maahanmuuttajien parissa toimivat ammattilaiset ja muut toimijat. Toiminta rahoitettiin STEA:n 124 200 euron toiminta-avustuksella – aiemmin toimittiin hankerahoituksella.

DIDAR järjestää eri kielisiä keskusteluryhmiä, dialogityöpajoja, kulttuurivalmennuksia, toiminnallisia ryhmiä, leirejä ja tapahtumia. DIDAR tarjoaa myös keskusteluapua kunniakäsityksistä johtuviin konflikteihin sekä tilanteisiin, joissa on jo havaittu kunniaan liittyvää väkivaltaa tai sen uhkaa. Ammattilaisille annetaan konsultaatiota ja koulutusta. DIDAR koordinoi Pirkanmaan Kunniaväkivaltaverkostoa.

Kunniaan liittyvään väkivaltaan erikoistuneita toimijoita on Suomessa vain kolme: DIDAR, Kalliolan nuorten SOPU-hanke ja Ihmisoikeusliiton KokoNainen (aiemmin Kitke-hanke). Ilmiön esiin nostamiseksi ja vaikuttamistyön tehostamiseksi yhteistyötä tiivistettiin entisestään ja päätettiin yhtenäistää myös työssä käytettäviä käsitteitä. DIDAR otti käyttöön viestinnässään kunniakulttuurisanan sijasta yhteisesti sovittuja, vakiintuneempia termejä kuten kunniakäsitykset ja kunniaan liittyvä väkivalta.

DIDARille vuosi 2017 oli suurten muutosten vuosi. Toiminta muuttui hankkeesta pysyväksi toiminnaksi, henkilöstö vaihtui vuoden aikana vaihteittain kokonaan ja yksikkö muutti ydinkeskustasta Setlementin Hatanpään toimitiloihin. Samalla valmisteltiin yhdistyksen kolmen väkivalta- ja kriisityötä tekevän yksikön (DIDAR, Perheväkivaltaklinikka ja Välitä! Seksuaaliväkivaltatyö) yhdistämistä ja yksiköt siirtyivät yhteisen yksikönjohtajan alaisuuteen. Tämä oli iso muutos, koska aiemmin hankkeessa oli arkityöhön kiinteästi osallistuva yksikönjohtaja. DIDARin tiimin työntekijäpanos eli kaksi henkilötyövuotta pysyi samana, mutta työntekijöitä oli aiemman kahden sijaan kolme. DIDAR toimi osan vuodesta vajaalla työntekijämäärällä ja toiminta

piti muutenkin tietyiltä osin käynnistää ja rakentaa uudelleen. Osin ennakoimattomien muutosten takia kaikki suunnitelmat eivät toteutuneet tai niitä jouduttiin muuttamaan.

DIDARin täytyi etsiä mm. uusia eri kielisiä ryhmänvetäjiä ja vapaaehtoisia, koska hankkeessa toimineista henkilöistä jatkoi vain muutama ja hekin vain kevään ajan. Koska maahanmuuttajatyössä asiakkaiden tavoittaminen on vahvasti sidoksissa työntekijöihin henkilöinä sekä heidän kieliosaamisensa, vaihdosten seurauksena myös yksikön asiakaskunta muuttui.

Toiminta ja asiakastyö pyörivät haasteista huolimatta. DIDAR järjesti vuoden mittaan 19 eri ryhmälle suunnattua toimintaa, joihin osallistui yhteensä 255 henkilöä. Erilaisia keskusteluryhmiä tai toiminnallisia ryhmiä oli 14 ja ne kokoontuivat yhteensä 71 kertaa. Kolmessa erillisessä dialogityöpajassa ja kahdella leirillä hyödynnettiin DIDARin omaa dialogi-lautapeliä. Konfliktinratkaisutyöhön asiakkaita ohjautui kuten edellisenäkin vuonna; tilastoituja asiakkuuksia oli 10. DIDAR järjesti kaksi koulutusta itse (170 osallistujaa) ja viisi koulutusta tai tapahtumaa yhdessä muiden kanssa (371 osallistujaa).

DIDARin kolme tärkeintä tulosta:

1. asiakkaita tavoitettiin sekä ennaltaehkäisevään että konfliktinratkaisutyöhön hyvin yksikön monista muutoksista huolimatta
2. toimintaan saatiin mukaan uusia asiakas- ja kieliryhmiä
3. kunniaan liittyvän väkivallan kanssa työskentelevien verkosto tiivistyi sekä paikallisesti että valtakunnallisesti.

Tuloksekkaan työn varmisti se, että yksikköön onnistuttiin rekrytoimaan uudet osaavat ja innostuneet työntekijät, jotka onnistuivat tavoittamaan hyvin uusia asiakas- ja kieliryhmiä.

Syksyn toiminnan huipensi yksikön järjestämä Sinivalkoinen joulujuhla, jolla juhlistettiin asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa 100-vuotista Suomea.

Nollalinja on lähisuhdeväkivallan ja naisiin kohdistuvan väkivallan auttava puhelin. Nollalinja palvelee puhelimitse kaikkia lähisuhdeväkivaltaa kokeneita ympäri vuorokauden, valtakunnallisesti, vuoden jokaisena päivänä. Nollalinjan numeroon 0800 005 005 voi soittaa nimettömänä. Puhelut ovat maksuttomia, soittajan numero ei näy vastaajalle eivätkä puhelut myöskään näy soittajan puhelulaskussa. Palvelua annetaan suomen, ruotsin ja englannin kielellä. Nollalinjalle voivat soittaa myös sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset tarvitessaan konsultaatiota tai tietoa avoimista turvakotipaikoista eri puolilla Suomea. Nollalinjan taustalla on Suomessa 2015 voimaan tullut Euroopan neuvoston sopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisystä ja torjumisesta. Sopimus edellyttää päivystävän puhelinpalvelun järjestämistä.

Vuosi 2017 oli Nollalinjan ensimmäinen kokonainen toimintavuosi, sillä puhelinpalvelu aloitti toimintansa 19.12.2016. Oikeusministeriö rahoittaa Nollalinjan ja palvelun tuottaa Setlementti Tampere THL:n kanavoiman avustuksen turvin. THL vastaa Nollalinjan toiminnan järjestämisestä ja siitä tiedottamisesta ja kokoaa määrällistä ja laadullista tutkimustietoa toiminnasta. THL ylläpitää kotisivua www.nollalinja.fi ja facebook-sivua markkinointia varten.

Vuoden aikana Nollalinjalle soitettiin lähes 8 000 puhelua. Vastaamaan pystyttiin 62 % puheluista. Käytössä oli yksi puhelinlinja ja pääsääntöisesti työvuorossa oli aina yksi kriisipäivystäjä kerrallaan. Puheluiden määrä kasvoi vuoden aikana ja joulukuussa tuli noin 33 puhelua päivittäin. Soittajista suurin osa oli naisia, jotka olivat olleet väkivallan kohteina. Lisäksi myös läheiset ja miehet soittivat Nollalinjaan.

Yksikössä työskenteli vuoden mittaan yksikönjohtaja, yhdeksän koko- tai osa-aikaista kriisipäivystäjää ja neljä tuntipalkkaista tai lyhytaikaista sijaista tai ekstraajaa. Kokonaisresurssi oli noin 6,5 henkilötyövuotta. Päivystäjät työskentelivät

anonymoine. Kriisipäivystäjien nimiä ja päivystyspaikan sijaintia ei ilmoiteta julkisuuteen.

Ensisijaisena tavoitteena oli puhelinpäivystyksen moitteeton toimiminen, jotta soittajat saavat tarvitsemansa avun. Tärkeää oli myös uuden toimintamallin juurruttaminen Setlementti Tampereen toimintaympäristöön ja työkuultuuriin niin, että uudet työntekijät tulevat osaksi työyhteisöä. Vuorotyö asettaa tähän omat haasteensa. Yhteisen työnäyn luomiseksi ja palvelun laadun varmistamiseksi järjestettiin lisäkoulutusta. Työtä tuki yhdistyksen muiden kriisi- ja väkivaltatyön yksiköiden ammattilaisista koottu taustaryhmä. Tuloksellisen toiminnan edellytyksenä oli kriisipäivystäjien työn tukirakenteista huolehtiminen (koulutus, työnohjaus, tiimikokoukset), puhelinpalvelun laadun kehittäminen kerättyjen kokemusten perusteella, raportoinnin, tiedonkulun ja yhteistyön sujuvuus THL:n kanssa ja tehokas tiedottaminen sovituin osin uudesta palvelumuodosta.

Vuoden 2017 tärkeimmät tulokset:

- 1.** Nollalinja toimi moitteettomasti ollen auki ympäri vuorokauden vuoden jokaisena päivänä tauotta.
- 2.** Nollalinjan puhelumäärät kasvoivat tasaisesti koko vuoden ajan.
- 3.** Työryhmä on löytänyt yhteisen työnäyn joka mahdollistaa tasalaatuisen palvelun.

Vuoden kohokohta oli Oikeusministeriön päätös myöntää rahoitus toisen puhelinlinjan avaamiselle kasvaneen puhelumäärän myötä. 2018 alkaen Nollalinjalla vastataan puheluihin kahdella linjalla ruuhkaisimpaan aikaan.

Omavoima on elämänhallintaa ja osallisuutta vahvistavaa tukitoimintaa aikuisille ja yli 15-vuotiaille neuropsykiatrisia piirteitä omaaville henkilöille ja heidän lähipiirilleen. Tuen lähtökohtana on ihmisen oma kokemus avun tarpeesta, diagnoosia tai lähetettä ei vaadita. Omavoima tarjoaa asiantuntemusta neuropsykiatrisista erityispiirteistä myös ammattilaisverkostoille. Toiminnan kulmakiviä ovat asiakaslähtöisyys ja asiakkaiden osaamisen arvostaminen, yhdenvertaisuus ja yhteisöllisyys.

Omavoiman työmuotoja ovat yksilötuki, ryhmävalmennus, avoin toiminta, vertaistukityö sekä neuro-psykiatrisen osaamisen jakaminen. Yksilötuen tavoitteena on asiakkaan voimavarojen vahvistuminen ja elämänhallinnan lisääntyminen. Ryhmävalmennus, avoin toiminta sekä vertaistyo tarjoavat yhteisön, johon kuulua. Toiminnan päärahoittaja oli STEA (157 800 eur). Tampereen kaupungilta saatiin 5400 eur toiminta-avustus. Omavoiman ryhmävalmennus Loikka-ryhmä oli avustusrahoitteisen toiminnan ulkopuolista myyntipalvelua.

Omavoimassa työskenteli vastaava ohjaaja ja kaksi neuropsykiatrista valmentajaa. Toiminnassa oli mukana 23 vapaaehtoistoimijaa: vertaisohjaajia, kokemusosaajia ja erilaisiin tehtäviin (esim. asian-tuntijaluennointi) sovittuja vapaaehtoisia. 2017 oli Omavoiman toiminnan 10-vuotisjuhla-vuosi, mikä näkyi mm. tavallista suuremmassa järjestettyjen avoimien tapahtumien määrässä. Avoimeen toimintaan osallistui yli 600 henkilöä ja käyntikertoja oli yhteensä yli 1500. Vakiintuneita toimintamuotoja jatkettiin matalan kynnyksen periaatteella. Omavoimassa oli vuoden mittaan noin 400 asiakasta, joista edellisvuoden tapaan noin 60% naisia ja 40% miehiä. Yksilötyötä tehtiin 74 asiakkaan kanssa kasvokkain ja kriisiluonteisia puheluita soitettiin 30 henkilölle, jotka ottivat avun tarpeensa vuoksi yhteyttä Omavoiman internet-sivujen kautta. Tarve yksilötyölle on ollut jatkuvasti suurempi kuin mihin nykyisillä henkilöstöresursseilla on voitu vastata, ja yksilötyön jono on kasvanut noin vuoden mittaiseksi. Uutena ryhmävalmennuksena järjestettiin ammatillisesti ohjattu Neurokirjon sateenkaarivertaisryhmä yhteistyössä Pirkanmaan Setan kanssa.

Asiakkaiden asiantuntijuudella ja kokemusosaajuudella on Omavoiman työssä erityinen painoarvo, ja toiminta rakennetaan asiakaslähtöisesti asiakkaiden osaamista hyödyntäen. Vuoden aikana Omavoimassa toimi 10 erillistä vertaisvapaaehtoisen ohjaamaa vertaisryhmää, jotka kokoontuivat 1–2 kertaa kuukaudessa. Omavoiman vastaava ohjaaja koordinoi vertaistytöä ja tarjosi ammatillista tukea vetäjille.

Tärkeimmät tulokset:

1. Ryhmävalmennustyötä kehitettiin uudelleen suuntaan yhteisöteatterin välineitä hyödyntävän ja kokemusosaajuudelle pohjautuvan Puliseva pää -työskentelyn myötä. Puliseva pää -esityksiä järjestettiin vuoden aikana kolme erilaisille kohderyhmille ja esitykset saivat kautta linjan erittäin hyvää palautetta. Pulisevassa päässä kiteytyvät Omavoiman työn keskeisimmät elementit: asiakaslähtöisyys ja asiakkaiden tarpeiden kuuleminen, moninaisten työmuotojen myötä mahdollistuva kokemusosaajuus, yhteisöllisyys ja asiakkaan äänen saattaminen kuuluviin.

2. 10-vuotisjuhla-vuosi tapahtumineen oli onnistunut. Juhlavuoden tapahtumat suunniteltiin ja toteutettiin nimenomaan asiakkaiden tarpeista lähtien ja myös varsinaisten 10-vuotisjuhlien pääkohderyhmänä olivat asiakkaat. Ratkaisu oli onnistunut ja osaltaan tiivistä Omavoiman yhteisöllistä työskentelytapaa.

3. Henkilöstö- ja organisaatiomuutoksista huolimatta olemassa olevia työmuotoja kyettiin jatkamaan ja avointa asiakastyötä kehitettiin edelleen, vaikka lisäresurssia kehittämistyöhön ei saatu. Vuoden aikana käynnistettiin muun muassa Edistämö-työmuoto ja kolme uutta vertaisryhmää.

Vuoden huipensi Talentian Hyvä käytäntö -kilpailun 2018 kärkinelikkoon pääsy. Se toi Omavoimalle ammatillista tunnustusta ja näkyvyyttä. Kilpailuun osallistumisen myötä Omavoimalle tehtiin myös Innokylä-sivusto, jotta Omavoiman toiminnan mallintaminen olisi tulevaisuudessa helpompaa.

PERHE VÄKIVALTA KLINIKKA

Perheväkivaltaklinikka on akuuttiin perheväkivaltaongelmaan erikoistunut maksuton palvelu, johon pääsee ilman viranomaiskontakteja. Apua tarjotaan sekä väkivallan kohteeksi joutuneille että väkivaltaa käyttäville henkilöille. Tavoitteena on tilanteen rauhoittuminen perheessä ja väkivallan loppuminen. Matalan kynnyksen kriisiapua annetaan puhelimitse, yksilötapaamisissa ja paritapaamisissa. Yksikössä on mahdollisuus myös videovälitteiseen työskentelyyn. Lisäksi järjestetään ammatillisesti ohjattuja vertaistukiryhmiä. Yksikkö lisää ammattilaisten ja vapaaehtoisten osaamista asiakkaiden auttamisessa tarjoamalla konsultaatioita ja koulutusta perhe- ja lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä kysymyksissä. Toiminta rahoitetaan STEA:n toiminta-avustuksella, jota saatiin tälle toimintavuodelle 171 000 eur.

Perheväkivaltaklinikka on ainoa perheväkivaltaan erikoistunut palveluntuottaja Pirkanmaalla. Palvelulle on ollut koko toiminnan ajan selvä tarve, mistä kertovat jatkuvasti lisääntyvät asiakasyyhteydenotot. Erityisesti pariskuntien kanssa tehtävälle työlle on tarvetta, koska paikkoja joista parit voisivat yhdessä hakea asiantuntevaa apua väkivaltaongelmiin ei juurikaan ole. Tämä työ vaatii työparityöskentelyä, jota on aiempaa haastavampaa järjestää kiristyneen henkilöstöresurssin takia.

Klinikalla työskenteli neljä kriisityöntekijää 60-100% työajoilla, yksi lyhytaikainen sijainen ja yksikönjohtaja, jonka työaika oli jaettu kolmen väkivaltatyötä tekevän yksikön kesken. Lisäksi viisi vapaaehtoista veti vertaistukiryhmää. Palkatun henkilöstön vahvuus oli 3,2 henkilötyövuotta edellisvuoden tapaan, mutta työaika jaettiin uudella tavalla. Yksikönjohtajan jaettua työpanosta saatiin resurssina mm. esimies- ja kehittämistyöhön, mutta vastaavasti jouduttiin siirtämään kriisityöntekijöiden työaika toiseen yksikköön. Muutos koettiin kuormittavana. Kasvaneisiin asiakastyön paineisiin oli vaikea vastata nykyisellä resurssilla.

Asiakasmäärä ja asiakastapaamisten määrä kasvoi edellisvuodesta. 365 (v. 2016: 321) asiakkaasta 1/3 oli miehiä ja 2/3 naisia. Asiakastapaamisia oli yhteensä yli 1000 (v. 2016: 774). Väkivaltaa kokeneiden naisten vertaistukiryhmä Myrskylyhtyyn osallistui 8 naista. Suuttumuksen hallinta -ryhmään osallistui 6 naista, joilla oli vaikeuksia hallita suuttumusta ja aggressiivista käyttäytymistä. Ryhmät kokoontuivat 8-10 kertaa.

Perheväkivaltaklinikan työntekijät kouluttivat ammattilaisia niin paikallisesti (Nokia, Tampere) kuin valtakunnallisesti (Väkivaltafoorum). Tampereella käynnistettiin vakavaan lähisuhdeväkivaltaan puuttumisen moniammatillinen MARAK-malli, jossa yksikkö on ollut alusta lähtien yksi keskeinen toimija. Yksikkö valmistautui SOTE-uudistukseen osallistumalla aktiivisesti Pirkanmaan LAPE-hankkeen työryhmiin. Perheväkivaltaklinikalle suunniteltiin oma logo, tehtiin ensimmäinen painettu esite ja valmisteltiin omia kotisivuja. Verkostojen, tapahtumien ja tehostuneen viestinnän myötä väkivaltatyön ja Perheväkivaltaklinikan näkyvyys ja tarve palvelujärjestelmässä vahvistuivat merkittävästi.

Vuoden tärkeimmät tulokset:

- 1.** Asiakasmäärä lisääntyi 14% edellisvuodesta ja ylitti tavoitellun määrän.
- 2.** Suuttumuksen hallinnan ryhmä vakiintui työmenetelmäksi ja vähensi osallistujien aggressiivista käytöstä.
- 3.** Perheväkivaltaklinikan viestintä tehostui oman logon ja painetun esitteen ansiosta

Vuoden kohokohta oli kriisityöntekijöiden opintomatka Itävaltaan ja tutustuminen kahteen Wienissä toimivaan perheväkivaltatyöhön erikoistuneeseen yksikköön. Männerberatungista työryhmä sai menetelmätietoa Anti-Gewalt-ohjelman mukaisesta ryhmästä miehille, jotka käyttävät parisuhteessaan väkivaltaa tai käyttäytyvät aggressiivisesti. Käynti Interventionsstelle gegen Gewalt in der Familie:ssä antoi tietoa siitä, miten perheväkivaltaa kokeneita naisia autetaan Itävallassa.

Rikosuhripäivystys eli RIKU ohjaa, neuvoo ja tukee rikoksen uhreja, heidän läheisiään sekä riksiasiasa todistavia, jotta he voisivat helpommin toipua rikostapahtumasta ja sen seurauksista. Lisäksi Rikosuhripäivystys osallistuu työryhmiin ja verkostoihin pyrkien parantamaan rikoksen uhrin asemaa. Rikosuhripäivystys tarjoaa palveluita puhelimitse, netissä sekä henkilökohtaisissa tapaamisissa.

Setlementti Tampere ry:ssä toimii RIKUn Sisä-Suomen aluetoimisto (toiminta-alue Pirkanmaa, Keski-Suomi ja Kanta-Häme), Pirkanmaan palvelupiste (Hatanpään valtatie 34, Tampere) sekä Kanta-Hämeen palvelupiste (Suomen Kasarmi 2, Hämeenlinna). Toiminta on osa RIKUn valtakunnallista toimintaa ja se noudattaa RIKUn valtakunnallisia linjauksia. Oikeusministeriön ja STEA:n (hankerahoitusta) avustukset kanavoidaan yhdistykselle valtakunnallisen koordinaattorin eli Suomen Mielenterveysseuran kautta. Yhdistys sai lisäksi kunnilta avustusta palvelupisteiden toimintaan. Vuosibudjetti oli 444 000 euroa.

RIKUn asiakasyhteydenottojen ja tukisuhteiden määrän kasvu jatkui edelleen. Tukisuhteita oli 475 kpl, kun edellisvuonna niitä oli 375. Henkilökohtaisia tapaamisia oli yli 550 ja muita kontakteja tukisuhteissa yli 2800. Asiakkaista edelleen noin 4/5 oli naisia. Asiakastyön lisääntyessä myös henkilöstöön saatiin vahvistusta. 5,1 henkilötyövuoden resurssi koostui toiminnanjohtajan ja kuuden koko- tai osa-aikaisen toiminnanohjaajan työstä. Toiminta perustui ammatillisesti ohjattuun vapaaehtoistyöhön: 48 koulutettua vapaaehtoista toimi puhelin- ja verkkopäivystyksissä sekä tukihenkilöinä.

Toimintavuodelle leimallista oli kasvu ja kehittäminen. Erityisesti maahanmuuttajataustaisia henkilöitä tavoitettiin entistä paremmin, koska yksi toiminnanohjaajista teki osa-aikaisesti erityisesti heille suunnattua palvelujen kehittämistyötä. Myös miesten osuus nousi hivenen asiakasohjauksen kautta. RIKUn valtakunnallista Visitor tuomioistuimessa -hanketta toteutettiin Tampereella yhteistyössä TAMKin ja Pirkanmaan käräjäoikeuden kanssa: opiskelijat jalkautuivat käräjäoikeuteen informoimaan RIKUn palveluista.

Näin tavoitettiin suhteellisen paljon myös miesasiakkaita. Verkkopalveluosaamista kehitettiin siten, että sekä vapaaehtoisia että toiminnanohjaajia koulutettiin chat-työskentelyyn. Vapaaehtoiset ovat olleet hyvin kiinnostuneita tästä uudesta vapaaehtoistyön muodosta. Paikallista tiedotusta lisättiin.

Samaan aikaan pidettiin huolta myös perustoituminnan jatkuvuudesta ja vahvistamisesta: uusia vapaaehtoisia koulutettiin tänäkin vuonna. RIKUn työntekijä kävi edelleen säännöllisesti turvokodilla ja Nuorten talolla. RIKU osallistui myös mm. Tampereen MARAK-työryhmään, Kätkeyt äänet -tapahtuman järjestämiseen ja valtakunnalliseen VäkiValtafoorumiin. Yhteistyötä tehtiin niin RIKUn valtakunnallisten hankkeiden kanssa, kuin erilaisissa paikallisissa verkostoissa.

Tärkeimmät tulokset:

- 1.** maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden palvelujen kehittyminen ja yhteistyön tiivistäminen TAMKin ja käräjäoikeuden kanssa,
- 2.** verkkopalveluosaamisen kasvaminen ja chat-työn tehostuminen alueella sekä
- 3.** alueen työntekijöiden kehittämistyön hyvä käynnistyminen ja edistyminen koko alueen työntekijätiimin voimin.

Vuoden kohokohta oli työntekijäresurssin lisääntyminen. Se helpotti osaltaan koko alueen työpainetta. Vuoden päättyessä saatiin varmuus seuraavan toimintavuoden rahoituksesta ja pystyttiin vakinaistamaan työsuhteita. Henkilöstöresurssina tulee olemaan aluejohtaja, neljä koko-aikaista ja yksi 50% toiminnanohjaaja eli yhteensä 5,5 henkilötyövuotta.

Tampereen Tyttöjen Talo tarjoaa tukipisteen ja ajanviettopaikan pirkanmaalaisille 12–28-vuotiaille tytöille, nuorille naisille ja sellaisiksi itsensä kokeville. Tyttöjen Talo tavoittaa etenkin heitä, jotka eivät saa tukea muista nuorille suunnatuista vapaa-ajan palveluista. Tavoitteena on tukea asiakkaiden kasvua siten, että hän saa Talolta taitoja, valmiuksia ja sosiaalisia kontakteja, jotka parantavat elämänlaatua ja vahvistavat kokonaisvaltaisesti elämänhallintaa. Pääasiallinen rahoituslähde on STEA:n toiminta-avustus. Lisäksi rahoitusta saatiin Tampereen kaupungilta, AVI:lta ja lahjoituksina eri tahoilta (mm. Vegem, Below Zero Tattoo, Likkojen Lipas). Kokonaisrahoitus oli 187 000 euroa.

Tyttöjen Talon pääasiallisia toimintamuotoja ovat yhteisöllinen avoin toiminta, vuorovaikutteiset harrastus- ja tukiryhmät sekä yksilötyö. Toiminnan kulmakiviä ovat asiakkaiden vaikutusmahdollisuuksien tukeminen, yhdenvertaisuus ja yhteisöllisyys. Avointa toimintaa on kahtena iltana viikossa ja ryhmiä järjestetään vuosittain reilut 20. Tyttöjen Talo tekee lisäksi alueellista ja valtakunnallista verkosto- ja vaikuttamistyötä liittyen tyttöjen ja naisten erityiskysymysten esiin tuomiseen, sukupuolisensitiiviseen työhön ja sen kehittämiseen.

Kävijöiden tarpeista ja toiveista johtuen vuoden 2017 aikana asiakastyötä painotettiin enemmän laajaan ja monipuoliseen ryhmätarjontaan ja tästä syystä avoin toiminta supistettiin syksyllä kolmesta päivästä kahteen päivään viikossa. Työntekijävaihdoksista johtuen avoin toiminta aloitettiin kevätkaudella hieman normaalia myöhempään. Asiakasryhmä painottui edelleen erityistä tukea tarvitseviin, heikkoa toimintakykyä omaaviin nuoriin. Kävijöissä oli paljon moninaisista mielenterveysongelmista, persoonallisuushäiriöistä, (seksuaalisesta) väkivallasta ja itsetuhoisuudesta kärsiviä sekä neuropsykiatrisia erityispiirteitä omaavia tyttöjä (asperger yms. autismin kirjo). Syksyllä 2017 järjestettiin parin vuoden tauon jälkeen uusien vapaaehtoistoimijoiden peruskurssi. Suurin osa kurssin 12 vapaaehtoisesta kiinnittyi mukaan Tampereen Tyttöjen Talon avoimeen toimintaan.

Tyttöjen Talolla työskenteli yksikönjohtaja ja kolme ohjaajaa – yhteensä resurssi oli 3,8 henkilövuotta. Toiminnassa oli mukana myös viisi palkkioperus-teista ryhmänohjaajaa tai sijaista ja vapaaehtoisia avoimen toiminnan ja ryhmien ohjaajina ja tyttöjen läksyapuna.

Toimintavuoden tärkeimmät tulokset:

- 1.** Sosiaalista vahvistamista tarvitsevien tyttöjen tavoittaminen ja ohjautuminen Tyttöjen Talolle.
- 2.** Laaja ja monipuolinen ryhmätarjonta.
- 3.** Vapaaehtoistoiminnan vahvistuminen.

Tyttöjen Talolla kävi vuoden mittaan n. 280 tyttöä. Avoimen toiminnan iltoja oli yhteensä 78 ja niissä oli yhteensä 1622 käyntikertaa. Erilaisia ryhmiä järjestettiin 33: mm. punttiminit, draamaryhmä, kokkirymä, leffaryhmä, tanssiryhmä, tunnetaito-ryhmä (Keijun varjo -hanke), monikulttuurinen Timantit -keskusteluryhmä ja Lapsen kanssa -ryhmä nuorille maahanmuuttajataustaisille äideille. Toiminnassa on huomioitu tyttöjen tarpeet ja he ovat olleet aktiivisesti suunnittelussa mukana. Osa tytöistä tarvitsi myös yksilötyötä. Sosiaalista mediaa hyödynnettiin aktiivisesti erityisesti asiakkaille suuntautuvassa tiedottamisessa. Käytössä on Facebook, Instagram, SnapChat ja omat sivut www.tytto.fi

Vuoden kohokohta oli vapaaehtoistoimijoiden peruskurssi ja uudet innostuneet vapaaehtoiset: "Koulutus oli juuri sopivan mittainen, tarjailut erinomaiset ja sisältö kiinnostavaa. Parasta kuitenkin oli lämmin henki ja luottamus, joka vallitsi porukassa heti koulutuksen ensimmäisistä hetkistä lähtien <3."

TUAS eli Tukea arjen sujumiseen -toiminnan tarkoitus on vahvistaa asiakkaan toimintakykyä siten, että hänelle syntyy riittävät valmiudet arkielämän hallintaan. Palvelun kohderyhmänä ovat olleet tukea arjen sujumiseen tarvitsevat jälkihuolto- nuoret, maahanmuuttajat ja muut sosiaalitoimen asiakkaat, sekä 11–17 vuotiaat nuoret, joilla on koulunkäyntivaikeuksia (Nopsa TUAS). Palvelut ovat asiakkaille maksuttomia ja niihin pääseminen edellyttää kunnan maksusitoumusta.

TUAS-toiminta tarjoaa asiakkaalle konkreettista tukea arjenhallinnan saavuttamiseksi, asiakkaan omia voimavaroja vahvistaen. Palvelu sisältää tukea ja ohjausta mm. asumistaidoissa, päivärytmin ylläpitämisessä, paperi- ja talousasioiden hoitamisessa, opiskelupaikan ja päivätoiminnan etsimisessä sekä ylläpitämisessä. Asiakkaille tarjotaan psykososiaalista tukea sekä ohjausta toimivien sosiaalisten suhteiden sekä yhteistyöverkostojen rakentamiseen. TUAS:n työntekijät tapaavat nuoria heidän kotonaan, käyvät asioilla nuorten kanssa jne. Toimintatilat sijaitsivat Hatanpään valtatie 34 E:ssä.

Vuosi oli haastava. Tampereen kanssa solmittu puitesopimus päättyi 2015 ja aiemmin sovitut tukisuhteet tulivat päätökseen asiakkaiden toimintakyvyn ja voimavarojen kohentuessa tai jälkihuollon päättyessä. TUAS-toimintaa jouduttiin supistamaan, ja lopulta myös ajamaan alas vuoden 2017 loppuun. Asiakkuuksien vähentämisen vuoksi käynnistimme kesäkuussa tuotannollis-taloudellisista syistä YT-neuvottelut, jonka seurauksena työsuhteet irtisanottiin päättyväksi irtisanomisaikojen puitteissa. Tärkeää oli se, että yhdistys pystyi tarjoamaan yksikön työntekijöille uusia työtehtäviä yhdistyksen muissa toiminnoissa vähintään vuoden loppuun asti.

Vuoden tärkeimmät tulokset olivat:

1. Asiakkaat olivat tyytyväisiä TUAS:n tukeen.
2. Asiakkaiden tuet toteutuivat sovitusti.
3. Toiminnan alasajo saatiin hoidettua suunnitellusti.

TUAS:n tuen piirissä oli tammikuussa yhteensä 25 nuorta, joulukuussa tukisuhteita oli jäljellä enää kaksi. Tampereen lisäksi asiakkaita oli vuoden aikana myös Lieksasta, Ylöjärveltä, Seinäjoelta, Pirkkalasta ja Kangasalta. Koko TUAS:n historian aikana asiakkaita on ollut yhteensä 24 eri paikkakunnalta.

Vuoden mittaan TUAS:n palveluissa oli yhteensä 26 nuorta (vain yksi oli Nopsa TUAS asiakkuus). Heistä 10 oli naisia ja 16 miehiä. Palvelun piirissä oli kaksi alle 18-vuotiasta nuorta; loput 24 asiakasta olivat täysi-ikäisiä.

Työntekijäresurssi TUAS:ssa oli 2,5 henkilötyövuotta, mikä koostui 3 ohjaajan ja yksikönjohtajan työstä. Loppuvuodesta TUAS:ssa työskenteli vain vastaava ohjaaja, joka huolehti yksikön toiminnan lopettamiseen liittyvistä tehtävistä.

Vuoden tärkein onnistuminen oli asiakastyön onnistunut toteuttaminen yksikön vaikeasta muutostilanteesta huolimatta. Sen mahdollisti TUAS:n sitoutuneet ja ammattitaitoiset työntekijät.

Välitä! tarjoaa apua seksuaalisesta väkivallasta johtuvassa kriisitilanteessa väkivallan kokijoille, tekijöille ja heidän läheisilleen. Kriisityön tavoitteena on toimintakyvyn ja elämänhallinnan vahvistaminen, normaalia arkea haittaavien oireiden vähentäminen ja kriisin syvenemisen ehkäisy. Ryhmätoiminnan tavoitteena on tukea kokemuksesta selviytymistä ja elämänhallinnan palautumista sekä ehkäistä väkivallan uhriksi tai tekijäksi joutumista jatkossa. Yksikkö lisää myös ammattilaisten ja vapaaehtoisten osaamista tämän asiakasryhmän auttamisessa. Toiminta rahoitettiin pääosin STEA:n 176 000 euron toiminta-avustuksella.

Välitä! tarjoaa matalan kynnyksen kriisiapua yksilöille ja läheisille sekä erilaisia ammatillisesti ohjattuja tukiryhmiä kasvotusten ja verkossa. Ammattilaisille Välitä! tarjoaa konsultaatiota ja koulutusta seksuaaliväkivaltaan liittyvissä asioissa. Yksikössä ammattilaisten rinnalla toimii koulutettuja vapaaehtoistyöntekijöitä. Välitä! tekee myös vaikuttamistyötä ja kehittää seksuaaliväkivaltatyön palvelujärjestelmää. Yksikkö on vakiinnuttanut asemansa seksuaaliväkivallan erityisasiantuntijana ja palvelujen tuottajana Pirkanmaalla. Toiminnalle on jatkuva tarve ja asiakkaita ohjautui yksikköön jälleen edellisvuotta enemmän.

Asiakkaita oli toimintavuonna 263 (v. 2016: 232, v. 2015: 181). Välitä! järjesti vuoden aikana 22 ryhmää (sisältää livechatit), joihin osallistui 129 asiakasta. Ryhmiä olivat esim. Selviytyjät-tukiryhmä lapsuudessa seksuaalista hyväksikäyttöä kokeneille naisille, Voimavaraistava viikonloppuryhmä seksuaalista väkivaltaa kokeneille naisille ja Traumainfo. Yhteistyötahot ohjasivat yksikköön enenevässä määrin myös asiakkaita, jotka eivät kuulu matalan kynnyksen palveluihin vaan ovat pitkäkestoisemman hoidon tarpeessa ja 14–17-vuotiaita nuoria, joille julkinen sektori ei järjestä riittävästi palveluja. Työn rajaamisesta käytiin keskusteluja ja palvelujen puutteista vietiin viestiä mm. SOTE-uudistusta valmisteleviin LAPE-työryhmiin.

Yksikössä työskenteli jaetun yksikönjohtajan lisäksi kaksi kokoaikaista ja yksi osa-aikainen kriisityöntekijä. Yhteensä resurssi oli 2,9 henkilötyövuotta. Lisäksi käytössä oli kahden kriisi-

työntekijän ja yhden ryhmänvetäjän työpanosta. Yksikönjohtaja siirtyi v.2017 kolmen yksikön yhteiseksi johtajaksi, mikä vähensi Välitä!n työvoimaa. Sitä ei saatu kompensoitua riittävästi muista yksiköistä siirrettävällä työpanoksella. Edellisvuodesta kasvanutta asiakasmäärää autettiin aiempaa pienemmällä työntekijäresurssilla.

Yksikkö panosti edelleen tiedottamiseen, kouluttamiseen ja vaikuttamiseen. Tiedotussuunnitelma päivitettiin ja tekijätyöstä ja Uusi Suunta kuntoutusohjelmasta tehtiin omat esitteet. Yhteistyöverkostoa nivottiin erityisesti tekijätyötä tekevien tahojen kanssa. HUS:n Seri-tukikeskuksen avaaminen tiivistä yhteistyötä myös seksuaalisen väkivallan uhrien auttajiin valtakunnallisesti (Raikauskriisikeskus Tukinainen, Koski-hanke ja Tyttöjen talot). Välitä! on mukana THL:n ja PSHP:n suunnitellutyöryhmässä Seri-tukikeskuksen perustamiseksi Tampereelle. Yksikkö oli ehdokkaana Hyvät käytännöt -palkinnon saajaksi ja esitteli toimintaansa valtakunnallisilla sosiaalialan asiantuntijapäivillä. Opintomatkalla Tukholmassa tutustuttiin raikattujen akuuttivastaanottoon, tekijätyön keskuksen ja lasten hyväksikäyttöä ehkäisevään nettivihjetyöhön. Matkalta saatiin ideoita palvelujen kehittämiseen ja arvokkaita asiantuntijakontakteja.

Vuoden tärkeimmät tulokset:

- 1.** asiakasmäärä kasvoi 13% edellisvuodesta
- 2.** seksuaalisen väkivallan tekijöitä ohjautui yksikön palveluihin aiempaa enemmän ja osa heistä saatiin motivoitua pitempään Uusi Suunta -kuntoutusohjelmaan
- 3.** asiakkaat kirjoittivat voimauttavia kirjeitä toisille seksuaalista väkivaltaa kokeneille Välitä!n Kirje tuntemattomalle -pajoissa.

Vuoden kohokohdaksi nousi ensimmäisen maksullisen koulutuspäivän järjestäminen uhrien ja tekijöiden kanssa työskenteleville ammattilaisille. Seksuaaliväkivaltatyön toimivat menetelmät -koulutus oli erittäin onnistunut: koulutukseen saatiin lähes 100 osallistujaa, palaute sisällöstä oli kiittävää ja koulutus oli myös taloudellisesti kannattava.

Hankkeet

Lapsi- ja perhepalveluiden uudistaminen Pirkanmaalla – Pippuri on STM:n rahoittama koko maakuntaa koskeva hanke. Pippuri on osa hallituksen kärkihanketta eli Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa (LAPE). Pippuria hallinnoi Tampereen kaupunki. Setlementti Tampere ry toimii hankekumppanina vastaten turvapaikanhakijoiden ja muiden maahanmuuttajataustaisten lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittämisestä osana perhekeskustoimintamallia. Maahanmuuttajapalveluiden kehittämiskokonaisuudesta vastaa osa-aikainen projektikoordinaattori (50%) 1.3.2017–31.12.2018.

Kehittämistoiminnan painopiste on kotoutumista tukevien, matalan kynnyksen tukea tarjoavien palvelujen ja toimintamallien vahvistamisessa. Kehittämisen tueksi on koottu moniammatillinen työryhmä maahanmuuttajatyötä tekevästä järjestöstä sekä seurakunnista ja kunnista. Ensimmäisenä hankevuotena on koottu tietoa maahanmuuttajataustaisten ja monikulttuuristen asiakkaiden erityistarpeista, nykyisissä palveluissa ilmenevistä haasteista ja katvealueista ja ratkaisuehdotuksista. Työskentelyssä on hyödynnetty laajasti niin paikallisten, alueellisten kuin kansallistenkin maahanmuutto- ja monikulttuurisuustyön toimijoiden ja verkostojen sekä kokemusasiantuntijoiden asiantuntemusta.

Konkreettiset toimenpiteet pitävät sisällään mm. erilaisten sähköisten palveluiden hyödyntämistä, etätulkkauksen ja omakielisen neuvonnan käyttöönoton laajentamista, monikulttuurisuustyön tuki- ja konsultointiverkoston kartoittamista ja hyödyntämistä ja ammattilaisten työskentelyvalmiuksien vahvistamista. Avainasemassa ovat tietoisuuden lisääminen ja toimintakulttuurin muutos. Kotoutumisen tukeminen ei ole kenenkään yksittäisen ammattilaisen tai toimijan tehtävä. Se kuuluu jokaiselle.

Pippuri on laaja ja monitoimijainen hanke, jossa työskentelee projektipäällikkö, projektisihteeri ja 10 projektikoordinaattoria eri organisaatioiden palveluksessa.

Vuoden tärkein saavutus: asioita on saatu työstettyä eteenpäin moniammatillisen ja aktiivisen kehittämistyöryhmän avulla sekä laajaa verkostotyötä hyödyntäen.

Lisätietoa hankkeesta: www.lapepirkanmaa.fi

Apua lähisuhde- ja seksuaaliväkivaltaan on 10 kk (30.8.2017–30.6.2018) kestävä Oikeusministeriön rahoittama tiedotushanke. Hankkeessa työskentelee viestintäsuunnittelija ja lisäksi videokuvauksissa on ollut mukana 7 avustajaa.

Tiedotuskampanjan tarkoitus on lisätä tietoutta lähisuhde- ja seksuaaliväkivallasta, uhrin oikeuksista, Setlementti Tampere ry:n matalan kynnyksen palveluista sekä muista apua tarjoavista tahoista. Kohderyhmänä ovat Suomessa asuvat tai oleskelevat ihmiset, jotka ovat oikeusturvaltaan erityisen haavoittuvassa asemassa, koska heillä on rajallinen kielitaito, kielellisiä ymmärtämisvaikeuksia tai huono suomalaisen oikeusjärjestelmän tuntemus. Tavoitteeseen pyritään markkinoimalla hankkeessa tuotettavaa HaeApua.fi -nettisivua, joka koostaa oleelliset tiedot tiiviiseen, puhuttelevaan ja helposti ymmärrettävään pakettiin kymmenellä eri kielellä.

Videot ovat erityisen tärkeä palanen hankkeen kokonaisuutta, sillä ne ovat hyvin keskeisessä asemassa HaeApua.fi -nettisivuilla. Videoiden tehtävä on puhutella kohdeyleisöä tunnetasolla, toimia ns. sisäänheittäjinä, siinä missä tekstiosuudet tarjoavat kampanjan tavoitteiden kannalta oleellisen informaation. Videoilla on suuri rooli myös sivuston markkinoinnissa.

Vuoden 2017 kohokohtia olivat Hae Apua -mainosvideoiden ja "Kuva Rohkeudesta" -elokuvan onnistuneet kuvaukset. Eritoten mainosvideon kuvauksissa oli tuotannollisesti paljon 'liikkuvia osia' ja nopea aikataulu, mutta kuvaukset onnistuivat silti hyvin. "Kuva Rohkeudesta" -dokumentin tarkoitus on lisätä tietoutta ihmisoikeuksista ja kehitysvammaisten oikeusturvasta.

Kansalaistoiminta ja yhteisötyö

Kansalaistoiminta ja yhteisötyö-toimialaan kuuluivat vuonna 2017 yhdistyksen kansalaistalot Naistari, Mattila, Tesoman Wihreä Puu sekä Neo-OmaPolku ja Voimavirta toiminnot. Toimialan johtajana toimi Anne Myllylä. Toimialan johtaja vastasi osaltaan myös yhdistyksen vapaaehtoistoiminnasta.

Toimialalla työskenteli 23 palkattua työntekijää sekä 8 tuntityöntekijää. Vapaaehtoistoiminnassa oli mukana 63 vapaaehtoista. Vuoden aikana yksiköissä oli eri oppilaitoksista yhteensä 31 harjoittelijaa. Erilaisiin työkokeilu-ihin osallistui 10 henkilöä. Toimialan kuntouttavassa työtoiminnassa oli mukana 9 asiakasta. Lisäksi toimialalla työskenteli STEA:n Paikka auki- avustusohjelman kautta rekrytoitu ammattikouluttamaton nuori järjestöavustajan nimikkeellä.

Keväällä 2017 järjestettiin koko toimialan työntekijöiden yhteinen tutustumisilta Varalan urheiluopistossa. Illan keskusteluissa nousivat esille toiveet yhdessä tekemiseen ja osaamisen vaihtoon yli yksikönrajojen. Työkiertoa pyritään jatkossa toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan.

Asiakkaiden tarpeista johtuen työmuodoilla on toisistaan suurestikin poikkeavia toiminnan tapoja ja työn sisältöjä, mutta samaan aikaan niitä myös yhdistävät useat perustavanlaatuiset tekijät. Työmuotojen erityisyyden lisäksi vuonna 2017 keskityttiin työn merkitysten ja sisältöjen määrittelyyn. Vuoden aikana aihetta lähestyttiin kansalaisuuden toteutumisen näkökulmasta. Aihetta työstiin yhdessä yksiköiden johtajien/vastaavien kanssa neljässä eri työpajatapauksessa vuoden 2017 aikana. Työryhmän vetäjänä toimi Arvi Pihlman. Koko toimialan yhteinen kehittämispäivä pidettiin marraskuussa 2017. Kansalaisuuden käsitteen avaamista ja työtä sekä yhteistä keskustelua aiheesta "kuinka kansalaisuus yksikössämme toteutuu" jatkettiin. Työryhmän ja kehittämispäivän tuloksena nousi viisi laajempaa teemakokonaisuutta, jotka alustavasti nimettiin seuraavasti:

1. Kansalaisuuden toteutuminen
2. Yhteistyö
3. Yhteisö
4. Talo/tila
5. Vaikuttaminen yhteiskuntaan.

Työ saatetaan loppuun kuluvan vuoden 2018 aikana. Tavoitteena on saada selkeä visuaalinen kokonaisuus yhdistyksen kansalaistoiminnan periaatteista koko yhdistyksen käyttöön.

Toimialan yksiköt olivat mukana hyvien käytänteiden jakamisessa mm. koulutusten ja verkostojen kautta. Toimialan yksiköillä on pitkä kokemus mm. erilaisten kohtaamispaikkojen käynnistämisestä, organisoinnista ja käytännön toteutuksesta. Yhdistyksemme kohtaamispaikoissa toteutuu sekä ihmisten osallisuus, että settlementiarvojen mukainen työ. Ihmiset kohdataan yksilöinä, ei ongelmina. Hallituksen kärkihankkeen Lapsi ja perhepalveluiden muutosohjelman (Lape) valtakunnallisen perhekeskussuunnitelman tavoitteena on kehittää perhekeskuksiin lasten ja perheiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen ja toimiva lähipalvelujen kokonaisuus, joka sisältää kohtaamispaikan. Kohtaamispaikan tavoitteena on vahvistaa perheiden voimavaroja ja yhteisöllisyyttä, tarjota vertaistukea, tarjota varhaista tukea sekä vähentää perheiden ja vanhempien yksinäisyyttä. Yhdistyksemme kohtaamispaikat/kansalaistalot ovat tämän valtakunnallisen kohtaamispaikkatoiminnan edelläkävijöitä.

Kansalaistoiminta ja yhteisötyön toimiala oli loppuvuonna 2017 mukana pilotoimassa valtakunnallista hyvinvointiresidenssitoimintaa yhteistyössä Taiteen edistämiskeskuksen (Taite) kanssa. Residenssitaiteilija Oskari Tolonen työskenteli kahdessa toimialan yksikössä NEO-OmaPolussa ja miesten kansalaistalo Mattilassa. Residenssistä saatujen erittäin hyvien kokemusten rohkaisemina olemme kiinnostuneita olemaan jatkossakin mukana mahdollisissa uusissa hyvinvointiresidenssi hankkeissa.

Toimialan johdon tiimi kokoontui vuoden aikana 9 kertaa.

Setlementtiliikkeen perustehtävä on moniäänisen ja yhdenvertaisuutta edistävän kansalaisyhteiskunnan rakentaminen. Voimakkaasti muuttuvassa yhteiskunnassa on yhä tärkeämpää kuulla ihmisten oma ääni. Kansalaistoiminnan kehittämispäivissä toivottiin enemmän rohkeutta nousta barrikadeille hyvien asioiden puolesta. Ollaan rohkeasti ihmisen puolella.

Kansainvälinen naisten tapaamispaikka Naistari sijaitsee Tampereen Hervannassa. Naistarin toiminnan päämääriä ovat maahanmuuttajanaisten ja heidän perheidensä kotoutumisen tukeminen, osallisuuden lisääminen sekä syrjäytymisen ehkäisy. Naistari seuraa aktiivisesti yhteiskunnan muutoksia ja kuuntelee maahanmuuttajien ja yhteistyökumppaneiden viestejä mahdollisista kehittämistarpeista. Naistarilla kotoutuminen nähdään entistä enemmän kahdensuuntaisena. Yhteistyötä muiden toimijoiden ja viranomaisten kanssa tehdään säännöllisesti ja tavoitteellisesti.

Toimintavuonna Naistarin toiminnan päärahoittaja oli STEA. Tampereen kaupunki tuki toimintaa toiminta-avustuksella. Yksikössä työskenteli yksikön johtajan lisäksi kaksi kokoaikaista ohjaaja sekä yksi palkkatuella palkattu ohjaaja. Toiminnassa oli mukana 23 vapaaehtoista. Naistari oli auki viitenä (asiakkaille 4) päivänä viikossa. Naistarilla järjestettiin nonstop-periaatteella toimivia kielikursseja, tarjottiin palveluohjausta ja opastusta sekä ohjausta muiden auttamistahojen luo. Naistarin "olohuone" jossa eri kansalaisuuksista olevat naiset tapasivat vertaisina, löysi toimintavuonna uusia asiakkaita, etenkin somalialaisten ja thaimaalaisten naisten keskuudesta. Naiset tulivat tapaamaan toisiaan, osallistuivat ryhmätoimintaan sekä järjestivät tapahtumia itsenäisesti. Yhteisöllisyys ja vertaistuki olivat toiminnan kantavia voimia.

Matalan kynnyksen toiminnan käyntikertojen lukumäärä oli 900, joista lasten osuus oli 150. Erilaisia ryhmiä järjestettiin yhteensä 253 kertaa, käyntikertoja ryhmissä oli 4038. Työntekijöiden henkilökohtaisia tapaamisia (kontakteja) asiakkaiden kanssa oli vuoden aikana 2648. Asiakkaiden lukumäärä oli 240.

Naistari ja Ahjolan settlementti järjestivät yhteistyössä suomen kielen opetusta. Naistarilla toimi kolme eri tasoista opetusryhmää. Suomen kielen oppimiselle on kova tarve. Kaikki halukkaat eivät pääse kotouttamiskoulutukseen ja varsinkin maahanmuuttajajäideille Naistarin kielenopetus on tärkeää, koska he voivat tulla kurssille pienten lasten kanssa. Palveluohjauksen tarve lisääntyy vuosi vuodelta.

Palvelut siirtyvät enemmän verkkoon ja kirjalliseen menettelyyn. Digiosaamisen taito korostuu päivittäisessä asiointissa. Luku- ja kirjoitustaidotomat naiset tarvitsevat paljon tukea ja opastusta pystyäkseen asioimaan digitaalisessa toimintaympäristössä. Venäjän kielisten palveluohjaus on laajentunut yhä enemmän koskemaan myös työikäisiä EU-kansalaisia, aiemman ikääntyvien lisäksi. Suomeen työperusteisesti tulleet aikuiset ja perheelliset maahanmuuttajat kohtaavat ongelmia, joihin he tarvitsevat ohjausta ja tukea. Thai-kielisten naisten osuus Naistarin palveluneuvontatoiminnassa on merkittävästi lisääntynyt. Tampereen seudulla asuu lukuisia, jo kauan maassa oleskelleita Thaimaasta muuttaneita naisia, joilla ei ole suomen kielen osaamista. He tarvitsevat paljon opastusta ja neuvontaa. Tieto Naistarilla toimivasta thai-kielisestä ohjaajasta on kiirinyt laajemmalle Suomeen. Puheluita ohjaajalle tulee muualtakin kuin Pirkanmaan alueelta. Settlementti Tampere ry jatkoi yhteistyötä Tampereen maahanmuuttajaneuvonnan Mainion kanssa. Afganistanilaisten naisten yhdistys koontui Naistarin tiloissa kerran viikossa.

Kuntouttavassa työtoiminnassa oli vuonna 2017 maksimimäärä osallistujia. Naistarilla kaikenlainen työtoiminta nähdään kielenoppimisen ja sosiaalisen kuntoutumisen välineenä. Uuden palvelutuosopimuksen myötä kuntouttavaan työtoimintaan on tarvittu enemmän työpanosta, koska työtoimintaan osallistujat ovat osana työvoimaa, heidän ohjaamisensa vie myös etenkin yksikönjohtajan työaikaa.

Toimintavuoden 2017 tärkeimmät tulokset:

- 1.** Naistarilla työskennellyt thai-kielinen avustaja on tuonut näkyväksi kohderyhmän, joka tarvitsee paljon apua erilaisissa elämäntilanteissa
- 2.** Suomen kielen kurssit osoittautuivat yhä tarpeellisemmiksi ja tähän pystyttiin vastaamaan
- 3.** Kuntosalivuoro löysi vakiintuneet osallistujansa sekä myös viikoittain uusia kokeilijoita.

Vuoden kohokohtia oli, kun Naistarilla pitkään opiskeluihin kuuluvassa työharjoittelussa ollut rouva sai keväällä 2017 suoritettua ammattitutkinnon. Työntekijät tukivat häntä paljon opiskelussa. Opintoihin kuului myös paljon työskentelyä

NEO-OmaPOLKU

NEO-OmaPolun nuorten elämänhallintaa ja osallisuutta tukevan toiminnan kohderyhmänä ovat kehitysvammaiset ja erityistä tukea tarvitsevat nuoret sekä heidän läheisensä. Työmuoto pitää sisällään yksilöohjausta, kulttuuri- ja taidepainotteista pajatoimintaa, kansalaistaitoryhmiä sekä ammatillista ryhmätoimintaa. Perustehtävänä on nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen ja jo syrjäytyneiden tukeminen elämän- ja arjenhallinnan keinoin. Toiminnan päämääränä on osallisuuden ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääminen.

Työn lähtökohtina ovat sosiokulttuurinen innostaminen, elinikäisen oppimisen mahdollistaminen sekä ratkaisukeskeinen työote. NEO-OmaPolussa olevien nuorten perheet ja lähi-ihmiset ovat yhteistyökumppaneina ja tärkeänä voimavarana suunniteltaessa nuoren tulevaisuutta ja tavoitteita. Perheyhteistyöhön kuuluu nuoren arjen ymmärrys ja tukeminen myös kotona ilmaantuvissa haasteissa. NOPS-prosessia (NOPS=Nuoren Oman Polun Suunnitelma) hyödynnetään kokonaisvaltaisesti. Tavoitteena on nuoren elämänhallinnan edistäminen elämän jokaisella osa-alueella.

Vuoden 2017 aikana toimintaan osallistui säännöllisesti 44 nuorta. Toimintavuonna yksikössä työskenteli 12 palkattua työntekijää ja 2 vapaaehtoista. Toiminnan päärahoituslähteet olivat Tampereen kaupungin kumppanuusavustus sekä Pispalan Rukoushuoneyhdistyksen avustus.

Toimintaan ja työhön kävi tutustumassa vuoden 2017 aikana noin 400 vierailijaa. Uusia yhteistyöhankkeita käynnistettiin ja jatkettiin. (Taike, Tampereen kaupungin toimipisteet, Kaupunkilähetys, TV Glad, Radio Valo ja Tukholmassa sijaitseva Inuti taidekeskus). Toimintavuoden aikana järjestettiin 19 erilaista koulutustilaisuutta, seminaaria ja tapahtumaa. Näihin osallistui kaikkiaan 235 ihmistä eri puolilta suomea.

Kumppanuushanke Tampereen kaupungin kanssa jatkui. Kumppanuushankkeen taustalla on mm. lainsäädännön ja toimintakulttuurin muutoksen tuomat vaatimukset kehitysvam-

maisille ihmisille järjestettävää toimintaa kohtaan. NEO-OmaPolku on kumppanuushankkeen aikana kehittänyt yhteistyötä alan toimijoiden välillä ja avannut rohkeasti keskustelua erilaisista kehittämistarpeista. Kehittämistyössä on tärkeää kehitysvammaisten ihmisten toimijuuden, osallisuuden ja yhdenvertaisuuden lisääminen yhteiskunnassa. Tavoitteena on kehitysvammaisten ihmisten mahdollisimman täysivaltainen kansalaisuus.

NEO-OmaPolku oli mukana Taiteen edistämiskeskuksen (Taike) kanssa järjestetyssä hyvinvointi-residenssipilotissa loppuvuonna 2017. Taiteilijaresidenssissä työskenteli kuvataiteilija Oskari Tolonen. Kokemukset residenssistä olivat erittäin hyvät ja hyvinvointiresidenssikonseptin kehittämistä ollaan valmiita jatkamaan Taiken kanssa.

Toimintavuoden 2017 tärkeimmät tulokset:

- 1.** NEO-OmaPolun toiminnasta laaditun palautekyselyn vastausten perusteella toiminta oli laadukasta ja työssä toteutuivat toiminnan lähtökohdat, arvot ja perustehtävä. Toiminnan tavoitettavuus lisääntyi käyttöpäivinä laskettuna toimintavuoden 2017 aikana. Vuonna 2017 oli 6385 käyttöpäivää. Kasvua edellisvuoteen verrattuna oli 3,5%.
- 2.** Yksilöohjauksen prosessia kehitettiin. Yksilöohjaukseen saatu lisäresurssi mahdollisti entistä vahvemman tuen tarjoamisen nuorten yksilöllisiin elämäntilanteisiin ja tavoitteisiin. Se mahdollisti myös osaltaan heikoimmassa asemassa olevien nuorten osallistumisen toimintaan yksilöllistämällä tavoitteita ja osallistumisen tapoja.
- 3.** Nuorten ansaintamahdollisuuksia kehitettiin. NEO-OmaPolun tuetun työllistymisen prosessi toimi erinomaisesti. Noin 15 % toimintaan osallistuvista nuorista kävi osa-aikaisessa palkkatyössä. (Valtakunnallinen vertailuprosentti on noin 2,5 %).

Vuoden kohokohta oli Tanskan matka ja paikallisen TV-Gladin toimintaan tutustuminen.

Mattila on kaikille miehille avoin kansalaistalo. Toiminta rakentuu yhteisöllisyyden ja kansalais-toiminnan varaan sekä tarjoaa eri kulttuureista ja taustoista tuleville miehille luontevan paikan osallistua ja olla vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Tavoitteena on tukea miesten hyvinvointia yhdessä tekemisen kautta.

Toimintaan osallistumalla tutustuu erilaisiin kulttuureihin ja elämäntarinoihin, oppii uusia asioita ja voi jakaa omia kiinnostuksen kohteita. Avoimessa vuorovaikutuksessa on tärkeää, että jokainen uskaltaa ilmaista itseään, identiteettiään, osaamistaan, toiveitaan ja tarpeitaan ilman pelkoa nolaamisesta tai torjutuksi tulemisesta. Miesten moninaiset taustat tuovat rikkautta toimintaan ja vuorovaikutukseen. Toimintaa ideoidaan ja luodaan yhdessä.

Toiminta rakentuu kahdesta kokonaisuudesta: avoimesta toiminnasta sekä erilaisista toiminnallisista ryhmistä.

Toimintavuonna 2017 Mattilan toiminnan rahoituksesta vastasi STEA. Tampereen kaupunki tuki toimintaa 1700 euron toiminta-avustuksella. Mattila oli auki joka arkipäivä. Toiminnasta vastasi yksikönjohtaja ja ohjaaja sekä neljä tunti- ja palkkiopohjaista työntekijää.

Toimintavuonna keskityttiin Mattilan kansalaistointapohjaisen miestyön kehittämiseen ja selkiönnäyttämiseen. Haluttiin tarkemmin määritellä Mattilan tekemää työtä ja asemoitua paremmin miestyön ja varsinkin maahanmuuttajamiestyötä tekevien tahojen kentässä. Sisäinen koulutusprosessi ARVI:n, Parlamentin ja työntekijöiden kesken työnohjauksellisenä ja koulutuksellisenä prosessina saatiin hyvälle alulle. Erilaisten toimintaryhmien sisältöjä kehitettiin tutkivalla otteella yhdessä miesten kanssa. Pyrittiin vielä tarkemmin kuulemaan miesten ääntä ja näkemään hyvinvointia edistäviä asioita. Muutoksia saatiin aikaan ja prosessi jatkuu vuonna 2018.

Vuoden 2017 asiakaskäyntimäärä oli 6021. Kantasuomalaisten miesten kävijämäärän kasvoi edellisvuodesta 8%. (Kantasuomalaisten miehet 36% ja maahanmuuttajataustaiset miehet 64%).

Kahdeksan Mattilan miestä osallistui kevään 2017 settlementtipäiville Jyväskylässä. Syksyn settlementtipäiville Helsinkiin lähtijöitä oli kymmenen. Tuomisina Helsingistä oli Settlementtiliiton myöntämä Rohkeus vaatia yhdenvertaisuutta -tunnustuspalkinto Mattilan toiminnalle. Mattilan miehet osallistuivat myös vuotuiseen Ensi- ja Turvakodin järjestämään Miestyöfoorumiin. Mattilan työkirjaprosessi eteni. Sosiaalipedagogisessa Aikakausikirjassa julkaistiin Juha Santalan kokoama artikkeli Mattilan työryhmän kirjoituksista otsikolla "Miesten kansalaistalo Mattilassa tehdään uuden-laista miestyötä" (<https://journal.fi/sosiaalipedagogiikka/article/view/68942>).

Kulunut toimintavuosi osoitti, että verkostoyhteistyönä toteutetut Miesten Tampere ja Tampereen Miespäivä -tapahtumat vaativat ohjelmallisia muutoksia. Molemmat tapahtumat keräsivät heikosti osallistujia. Oppilaitosyhteistyö Tampereen Ammattikorkeakoulun kanssa oli vilkasta. Yksi onnistuneista yhteistyöprojekteista oli joulun alla tehty vierailukäynti Viron Tarttoon. Viemisinä oli mm. opiskelijoiden kanssa harjoiteltu yhteinen teatteriesitys sekä kolehtina kerätty raha-avustulahja Tarton ensi- ja turvakodin äideille. Valitettavasti TAMK:n kanssa yhdessä toteutettu (2015–2017) Tesoman Miähet -yhteistyöprojekti päättyi, koska jatkorahoitusta toiminnan jatkamiseen ei saatu.

Vuoden 2017 tärkeimmät tulokset:

- 1.** Mattilan toiminta toi yhteen erilaisia ja eri taustaisia miehiä. Toiminnassa tapahtui sisällöllistä kehittymistä.
- 2.** Uusi toimitila löytyi Tampereelta Amurin kaupunginosasta.
- 3.** Toimintaan osallistuvien kantasuomalaisten miesten asiakaskäyntimäärä kasvoi 8 %:lla.

Vuoden kohokohtia oli, kun Mattilan tilat Laukontorilla kävivät toiminnalle liian pieniksi ja syksyllä 2017 löytyi uusi neliöltään suurempi tila Amurin kaupunginosasta Sepänkadulta. Lisää onnistumisen kokemuksia syntyi Taiteen edistämiskeskuksen kanssa järjestetyssä hyvinvointiresidenssistä loppuvuonna 2017. Mattilan miehet tekivät kuvataiteilija Oskari Tolosen kanssa lyhytelokuvan, joka humoristisella tavalla kuvasi Mattilan muuttoa Laukontorilta Amuriin.

Voimavirta tarjoaa erityistä tukea tarvitseville kehitysvammaisille nuorille vertaistuellista vapaa-ajan tekemistä, päiväleiritoimintaa sekä nuorten avoimen kohtaamispaikka Olkkarin (avoimet Olkkari-aukiolot, kokki-iltapäivät, diskot, hip-hop-tanssiryhmä, nuorten osallistavat tapahtumat). Lisäksi Voimavirta järjestää vapaaehtoisuuteen perustuvaa omakaveritoimintaa (nuorelle etsitään kaveri vapaa-ajalle). Erityistä tukea tarvitsevien ja kehitysvammaisten nuorten vanhemmille mahdollistetaan vertaistuki ryhmätoiminnan kautta. Toiminta on avointa matalan kynnyksen kansalaistoimintaa ja ehkäisee nuorten ja perheiden syrjäytymistä, lisää yhteisöllisyyttä ja tarjoaa jakamisen ja tekemisen mahdollisuuksia.

Voimavirran työ ankkuroituu yhdenvertaisuutta tukeviin arvoihin, jotka eivät korosta vammaisuutta ja erilaisuutta vaan ihmisten samankaltaisuutta. Toimintaa pyritään järjestämään myös siellä missä muutkin nuoret liikkuvat. Erilaisia toimintoja järjestetään Monitoimitalo 13:sta, Hiphop Housella Koskikeskuksessa sekä leiri- ja retkitoimintaa eri paikoissa.

Voimavirran toiminnan päärahoittaja oli STEA. Toimintavuonna saatiin Tampereen kaupungilta 4300 euron toiminta-avustus. Voimavirrassa työskenteli toiminnasta vastaava ohjaaja, erityisohjaaja sekä 5 tuntityöntekijää. Toiminnassa oli mukana 30 vapaaehtoista.

Toimintavuosi 2017 oli Voimavirrassa hyvin aktiivinen vuosi. Osallistujamäärät ylittyivät nuorten avoimessa toiminnassa sekä omakaveritoiminnassa. Osallistujamäärien kasvu kertoo siitä, että toiminta on helposti saavutettavaa, tarpeellista ja ajankohtaista. Nuorille suunnattu toiminta laajeni Villiklubi-Tampere karaokeiltojen sekä liikunnallisen KKI (kunnossa kaiken ikää) -ryhmän myötä. Asiakaskontakteja oli vuonna 2017 kaikkiaan 3300. Kävijämäärä kasvoi edellisvuodesta noin 200:lla.

Voimavirran avoin toiminta on juurtunut osaksi kohderyhmän nuorten arkea. Vanhempien yksilöllisen tuen tarve nousi esiin työntekijöihin otetuissa lisääntyneissä yhteydenotoissa. Vanhempia tuettiin arkisissa keskusteluissa ja tapaamisissa esimerkiksi Olkkarin yhteydessä. Vanhemmille järjestyi myös vertaistuellista tukea.

Toimintavuoden kolme tärkeintä tulosta:

- 1.** Nuorten avoimen toiminnan kävijämäärien kasvu.
- 2.** Uusi toimintamuoto Villiklubi-karaokeillat käynnistettiin yhteistyössä KVPS:n ja Kaupunkilähetyksen IltaLinja-toiminnan kanssa.
- 3.** Voimavirta toteutti Kunnossa Kaiken Ikää (KKI) -kuntoremppari-ryhmät naisille ja miehille. Toiminnan rahoitti Sosiaali- ja terveysministeriö.

Toimintavuoden kohokohtia oli useita. Yksi niistä oli Voimavirran yhteistyössä Kaupunkilähetyksen IltaLinjalla sekä Kehitysvammaisten palvelusäätiön kanssa kohderyhmän ihmisille avoimien karaokeiltojen mahdollistaminen ravintola Kivenheitossa. Karaokeiltoja järjestettiin vuoden aikana viisi kertaa. Illat olivat suosittuja. Toiminta herätti myös median kiinnostuksen ja avoimista karaokeilloista tehtiin lehtijuttuja. Ravintolan omistaja S-ryhmä tiedotti toiminnasta omalla S-kanavallaan.

Voimavirran toiminnassa on jo vuosia näkynyt, että nuorten painonhallinta ja terveystottumukset vaativat erityistä panostusta. Nuorten liikkuminen on vähäistä ja motivaation herättäminen on haasteellista. Toimintavuonna nuorten hyvinvointiin ja terveyteen kiinnitettiin erityistä huomiota. Voimavirran nuorten naisten ja miesten liikunnan ja terveellisen ravinnon tsemppiryhmät kokoonoutuivat syksyn 2017 aikana 15 kertaa. Kunnossa kaiken ikää -ohjelman tavoitteena on arkisen liikumisen, liikunnan harrastamisen ja terveellisten ruokailutottumusten sekä arkiliikkumista suosivan ympäristön avulla lisätä ihmisten terveyttä ja hyvinvointia. Nuorilta kerätyn palautteen mukaan toimintaan osallistuminen lisäsi motivaatiota liikunnan harrastamiseen. Nuoret kiinnostuivat myös enemmän huomiota terveellisempään ruokavalioon. Kunnan koheneminen vaikutti nuorten itsetunnon kasvamiseen.

Tesomalla sijaitseva Wihreä Puu toimii alueellisenä kohtaamispaikkana kaikenikäisille ihmisille. Wihreän Puun toiminta perustuu yhteisöllisyyden vahvistamiseen sekä tasavertaisen osallisuuden lisäämiseen. Toiminta tarjoaa arjen tasoista, matalakynnyksistä tukea, yhteistä toimintaa sekä tarvelähtöisiä vertaisryhmiä alueen eri-ikäisille asukkaille. Työtä tehdään yhteisötyön viitekehuksesta, ennaltaehkäisevällä sosiaalisen työn otteella. Toiminnassa on tärkeää kuunnella ja toteuttaa kävijöiden ja alueen asukkaiden tarpeita ja toiveita. Toiminnan ensisijaiset kohderyhmät ovat alueen lapsiperheet, lapset ja nuoret sekä ikäihmiset.

Vuonna 2017 Wihreässä Puussa työskenteli yksikönjohtajan lisäksi kaksi ohjaajaa. Toiminnassa oli mukana kolme vapaaehtoista. Tesoman tiimiin kiinnittyi myös STEA:n Paikka auki -avustushjelman avulla rekrytoitu nuori (12 kk). Nuori työskenteli järjestöavustajana Kansalaistoiminta ja yhteisötyö -toimialalla. Wihreä Puu toimi nuoren järjestöavustajan työn "kotipesänä" ja sen yksikönjohtaja nuoren mentorina.

Vuoden 2017 säännöllinen viikko-toiminta:

1. avoin perhetoiminta ja pienryhmät
2. kouluikäisten avoin toiminta ja pienryhmät
3. ikäihmisten harraste- ja vertaisryhmätoiminta.

Wihreän Puun toiminta oli kävijöille maksutonta, voimavaroja vahvistavaa avointa yhteisötyötä. Toiminnassa samankaltaisessa elämäntilanteessa oleville (lapsiperheet, kouluikäiset, ikääntyneet) mahdollistui vertaisverkostojen vahvistuminen sekä mielekäs yhteistoiminnallisuus. Keskeistä toiminnassa oli ihmisten väliset kohtaamiset, vuorovaikuttaminen ja yhteisötaitojen harjaannuttaminen, myönteisten osallisuuden kokemusten kartuttaminen sekä arjen toimintakykyisyyden vahvistaminen. Säännöllisen viikkotoiminnan lisäksi Wihreän Puun henkilökunta oli aktiivisesti mukana alueverkostotyössä edistäen aluetoiminnan myötä asukkaiden hyvinvointia. Yksikkö tarjosi myös mahdollisuuden opiskelu-, harjoittelu- ja työtoimintajaksojen suorittamiseen.

Tesoman yksikön toimintaympäristö on muuttunut lähivuosina merkittävästi alueen laajamittaisen kehitystyön myötä. Aluekehittämisessä asukasosallisuuteen on etsitty erilaisia väyliä, joissa Wihreän Puun toiminnalla on ollut merkittävä rooli alueen asukas- ja palvelujen käyttäjänäkökulman esiin tuomisessa. Alueen oman, erityisen toimintakulttuurin kunnioittaminen on tärkeää uuden kehittämistyössä. Yhteistyökumppaneiden kanssa järjestettiin erilaisia yhteisöllisiä tapahtumia ja tilaisuuksia. Yhdessä tekemisen henki koettiin vahvasti.

Wihreän Puun toiminnassa näkyi ajankohtaisena epävakaus ihmisten arjessa. Asuinalueella on meneillään muutoksia, jotka koskettavat tavalla toisella kaiken ikäisiä ihmisiä. Monen ihmisen henkilökohtaiset voimavarat ovat huvenneet esimerkiksi taloudellisten haasteiden kanssa kamppaillessa. Toimintavuonna säännöllisellä, arkea rytmittävällä perustoiminnalla haluttiin luoda vakautta ja tasapainoa ihmisten arkeen, jossa muuttuvia tekijöitä on paljon.

Wihreän Puun kävijämäärät pysyivät samana kuin edellisenä vuonna. Kävijät olivat sitoutuneita ja osallistumisaktiivisuus oli korkea. Hienoa oli, että uusi sukupolvi löysi Wihreän Puun avoimen ja ryhmätoiminnan. Wihreän Puun perustoiminnalle asetetut tavoitteet toteutuivat. Toiminnan laajuus ja työntekijäresurssit onnistuttiin mitoittamaan hyvin.

Toimintavuoden kolme tärkeintä tulosta:

1. Yksikön perustoiminnan vakaa ja laadukas toteutuminen, jossa osalliset kokivat tulevaisuutensa itsenään kohdatuksi, kuulluksi ja positiivisella työskentelyotteella kannustetuksi.
2. Lasten maailman rikastuttaminen, elämyksellisyys ja kokemuksellisuus toiminnassa.
3. Tiimityöskentely Paikka auki -nuoren arvolähtöiseen setlementtityöhön tutustuttamisessa.

Onnistumisen kokemuksia koettiin joka päivä. Yksikön viime vuoden työstä nousi vuoden 2018 yhteiseksi teemaksi "Yhä lähellä

Henkilöstö 2017

Abbasi Fardin
Aho Jukka
Ajanki Marko
Ala-Keskinen Hannele
Al-arja Abbas
Asikainen Ville
Bechinsky Karolina
Europaeus Maarit
Haapamäki Jenni
Hakala Jonna
Hanhikoski Tuija
Heikkilä Jenni
Hellsten Anne
Hellsten Helvi
Hemsut Phitsawong
Hintikka Satu
Honkamäki Eveliina
Hussain Raman
Ikonen Leevi
Janhunen-Ruusuvuori Mervi
Jokinen Leena
Jylhä Anu
Khisri Runak
Kiviniemi Antti
Kukkonen Anu
Kuutti Jonna
Kärkkäinen Irja
Kärkkäinen Niina
Lehtinen Iina
Lehtonen Jaana
Leponiemi Minna
Leppänen Sirpa
Mattila Sari
Mikkola Päivi
Myllylä Anne
Mäkinen Christine
Neuvonen Sanna

Nieminen Suvi
Nikkanen Anna-Maija
Nordlund Rea
Pahkala Marjo
Partanen Tiina
Peltola Ville
Pentikäinen Petri
Pietikäinen Anu
Plihtari Tarja
Poussu Salla
Pösö Merja
Rajamäki Miia
Ranta Päivi
Rantala Ritvamarja
Rantanen Valtteri
Rautakorpi Jaana
Saldukene Jelena
Santikko Saana
Savolainen Valentina
Setälä Pirita
Sinkkonen Päivi
Sivill Katja
Talvitie Mervi
Tikkanen Nina
Tikkanen Sanna
Toijanen Maire
Tukia Jukka
Tuovila Annukka
Untala Hanna
Wadhwa Rebekka
Valkama Mariliina
Valli Vuokko
Westman Katariina
Vihlman Maria
Viiltola Tiia
Viljanen Kirsti
Wirkkula Sami

Liite 1: Tilinpäätös liitteineen